

VLAAMS PARLEMENT



Zitting 2001-2002

8 november 2001

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de verwerkingsproblemen van organisch-biologisch afval

Interpellatie van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de inzamelresultaten van huishoudelijk afval voor het jaar 2000

Interpellatie van de heer Paul Wille tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het hydrostab-procédé voor de behandeling van waterzuiveringsslib

Interpellatie van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de aanpassing van Vlaamse met betrekking tot afstandsregels voor veeteeltinrichtingen in de nabijheid van bos- en natuurgebieden en natuurreservaten

Interpellatie van de heer Jef Van Looy tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de ammoniak-emissiemaatregelen

Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van de heer Paul Wille tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het uitvoeringsbesluit rond de werking van bosgroepen

Vraag om uitleg van de heer Frans De Cock tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de toepassing van de habitat- en vogelrichtlijn en de gevolgen voor de afgebakende gebieden

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de overstromingspolitiek in de deelgemeenten van de stad Antwerpen

Vraag om uitleg van de heer Robert Voorhamme tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de wateroverlast te Antwerpen

Vraag om uitleg van mevrouw Ann De Martelaer tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het behoud van holle wegen

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de ingebrekestelling ten aanzien van de uitbreidingspolitiek van de Antwerpse haven door de Europese Commissie

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Donderdag 8 november 2001

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.02 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de verwerkingsproblemen van organisch-biologisch afval

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Matthijs tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de verwerkingsproblemen van organisch-biologisch afval.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, voor deze vraag verwijs ik naar de resultaten uit het voortgangsrapport met betrekking tot het uitvoeringsplan inzake organisch-biologisch afval dat dateert van september 2001.

Wat GFT- en groenafval betreft, blijkt uit dit rapport dat het selectief ophalen van GFT- en groenafval niet uitbreidt naar het aantal gebruikers, maar wel naar de aangeboden hoeveelheid per gebruiker. Er zal in de nabije toekomst in diverse gemeenten verplicht selectief GFT-afval moeten worden opgehaald, indien de betreffende gemeenten niet onder de norm van huishoudelijk afval per inwoner kunnen blijven, met andere woorden indien de norm van 150 kilogram restafval niet wordt gehaald. De capaciteit van de verwerkingseenheden is echter nu reeds ontoereikend. Dit jaar zou er reeds 100.000 ton GFT-afval naar het buitenland uitgevoerd zijn. Tijdens de piekmomenten, met name in de zomer wanneer er veel bermmaaisel is, moet groenafval vaak worden geweigerd.

Tevens stelt men een sterke terugval vast in het aanbieden van GFT-afval als men dat via Diftar laat ophalen. Dit valt deels te verklaren door de

prijs die aan het Diftar-systeem verbonden is. De burger zal dan ook veeleer geneigd zijn GFT-materiaal aan te bieden op een containerpark of hij zal alles in het werk stellen om groen- en GFT-afval te voorkomen. Het is ook deels te verklaren door het ontwijkgedrag. De verwerking van GFT- en groenafval zorgt bovendien voor een bijkomend milieuprobleem, namelijk de geurhinder.

In de tweede plaats wil ik het even hebben over slibafval. Om milieu- en gezondheidsredenen mogen bepaalde slibstromen niet meer gevalideerd worden in de landbouw. Ik denk daarbij onder meer aan slibstromen van slachterijen en uitsnijderijen. Door de versnelde uitbouw van het rioleeringsnet is er een verdubbeling aan rioolwaterzuiveringsslib. Er zijn te weinig stortplaatsen voor baggerspecie, en de verwerkingscapaciteit van de vergunde centra is te klein. Verwerking in bakstenen maakt de bakstenen bovendien viermaal zo duur als de klassieke baksteen, en is dus economisch niet haalbaar.

Andere vormen van slib zijn onder meer drinkwaterslib, gemeentelijk rioolslib, slib van vetvangers in de horeca en slibstromen van voedings-, papier- en textielindustrie.

Ten derde wens ik te verwijzen naar de federale en gewestelijke maatregelen die genomen werden in het kader van dierenziektenbestrijding. Op pagina 29 van het betreffende rapport lees ik dat zuiveringsslib, maag- en darminhoud, mest en andere afvalvormen afkomstig van slachterijen en uitsnijderijen die zoogdieren verwerken, niet meer in aanmerking komen als meststof of bodemverbeteraar. Daarbij wordt verwezen naar een omzendbrief van het federale ministerie van Landbouw van mei 2001. Tevens is er een koninklijk besluit in de maak om ook het afval uit grootkeukens, eetgelegenheden en cateringbedrijven te weren uit het dierenvoer. Ook op Europees niveau wordt aangestuurd op een gedeeltelijk verbod van keukenafval

Matthijs

in diervoeder. Daardoor komen er twee nieuwe afvalstromen op gang : één met louter dierlijk afval uit de slachterijen en uitsnijderijen, waarvoor er sinds de BSE-crisis een praktische én financiële oplossing wordt gezocht, en één vanuit de horeca.

Een vierde vaststelling is dat het gebruik van allesverbranders – omwille van de uitstoot van dioxines – en voedselafvalverbrijzelaars om verschillende redenen volledig af te raden is. Toch zijn deze nog niet in onbruik geraakt.

Uit een en ander blijkt dat – ondanks alle pogingen om te komen tot een beter milieu en minder afval wegens preventieve maatregelen – steeds meer zaken onder afval worden gecatalogeerd, hoewel die vroeger een economische waarde of tweede functie hadden. Omwille van nieuwe beleidsopties stijgt de productie van afval veel sneller, terwijl beleidsmaatregelen om de toenemende afvalberg te verwerken, uitblijven. Omdat bepaalde zaken vroeger waarde hadden, dus financieel opbrachten, en nu waardeloos afval zijn geworden en dus kosten meebrengen, ontstaat er ook ontwijkgedrag.

Ik had u dienaangaande de volgende vragen willen stellen. Hoewel de technieken om GFT- en groenafval te composteren al verfijnd zijn, blijft er een belangrijk probleem van geurhinder. De buurtbewoners staan niet positief tegenover een verhoging van de capaciteit van een bestaande installatie of een nieuwe inplantingsplaats. Er is een tekort aan verwerkingscapaciteit. Mevrouw de minister, zult u maatregelen nemen om de verwerkingscapaciteit van GFT- en groenafval te verhogen, of zoekt u verder naar een afzetmarkt in het buitenland ? Wat gebeurt er met het groenafval dat tijdens de piekmomenten wordt geweigerd ? Steeds meer slib is onbruikbaar voor de landbouw. Welke maatregelen zult u nemen om de aanvoer van slib te beperken en te verwerken ? Is verbranding of afzet in het buitenland een mogelijkheid ?

In diervoeding mag er binnenkort geen dierlijk of keukenafval meer verwerkt worden. Voor het dierlijk afval wordt een oplossing gezocht, onder andere in cementovens. Welke maatregelen zult u nemen om de afvalstroom uit de horeca op te vangen ?

Allesverbranders en voedselafvalverbrijzelaars hebben iets gemeen : de gebruiker tracht het retributiesysteem te omzeilen. Ook op andere manieren is er ontwijkgedrag, bijvoorbeeld bij ophaling via het Diftar-systeem. Mevrouw de minister, zult u

streven naar een verbod of naar productnormen voor de voedselafvalverbrijzelaar ? Zult u controlemaatregelen nemen om het gebruik van de allesverbrander en de voedselafvalverbrijzelaar op te sporen ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, in het begin van 2000 keurde de Vlaamse regering een uitvoeringsplan inzake organisch-biologisch afval goed. Daarin is een planning opgenomen voor de uitbreiding van de verwerkingscapaciteit van GFT- en groenafval. Het streefdoel is om voldoende eigen capaciteit te hebben voor het Vlaams GFT- en groenafval. Een deel van de geplande installaties is afgewerkt, een aantal is in aanbouw of in uitbreiding. We plannen om in het voorjaar van 2002 voldoende verwerkingscapaciteit te hebben voor het aanbod van GFT- en groenafval. Dat is niet altijd een eenvoudige klus. Niet iedereen staat te springen om in de onmiddellijke omgeving een composteringsinstallatie te hebben.

Intussen werd er tijdens piekmomenten GFT-afval voor compostering uitgevoerd naar Nederland. Ook in de toekomst blijft die mogelijkheid bestaan. Op piekmomenten zal dat een uitweg zijn. Het is belangrijk dat geen enkele installatie boven de capaciteit werkt. In het verleden veroorzaakte dat hier en daar reukhinder.

Ik heb een aantal installaties, bijvoorbeeld in Bilzen, opgedragen om zich om te vormen, waardoor ze veel minder geurhinder veroorzaken. Het vermelde uitvoeringsplan stipuleert ook dat gemeenten in eerste instantie een maximale inspanning moeten leveren op het vlak van thuiscomposteren. Het is niet de bedoeling om een maximaal aanbod van GFT-afval te hebben in die installaties, integendeel. Het thuiscomposteren is een vorm van preventie.

Het federale ministerie van Landbouw nam recent maatregelen waardoor een aantal soorten van slib, bijvoorbeeld uit runderslachthuizen, niet meer kan worden afgezet in de landbouw. Deze beslissingen spruiten voort uit sanitaire overwegingen en voorzien niet in een overgangstermijn, waardoor er problemen met de capaciteit kunnen rijzen. Dat probleem kan op korte termijn moeilijk worden opgelost. Het gevolg is dan ook dat op korte termijn vaak enkel verbranding rest als verwerkingstechniek. Het ontwerp van uitvoeringsplan slib dat recent in een advies- en inspraakprocedure is opgenomen, zal na vaststelling door de Vlaamse regering gelden als beleidskader. De bedoeling is om

Dua

met respect voor de principes van de ladder van Lansink een antwoord te bieden op alle slibproblemen. Het plan streeft naar een maximale recuperatie. Bepaalde soorten slib die voldoen aan een strenge kwaliteitsnorm moeten ook in de landbouw kunnen worden gebruikt. Het plan streeft ook naar de realisatie van eigen verwerkingscapaciteiten waarvan blijkt dat ze als BBT (best beschikbare technologie) in aanmerking komen. Ook de toepassing van slib in het hydrostab-procédé, waarbij een specie wordt gemaakt waarmee stortplaatsen kunnen worden afgedekt, is een optie.

In het Europese ontwerp van verordening inzake dierlijke bijproducten is ook keukenafval opgenomen. Hierbij zal in bepaalde vormen van nuttige toepassing worden voorzien, zoals bijvoorbeeld de anaërobe vergisting. Ook hier zal de markt zich moeten aanpassen om tot een nieuw evenwicht te komen.

Daarbij moeten we natuurlijk steeds in het achterhoofd houden dat er een verschil is tussen de oplossingen op korte termijn en op lange termijn. Op korte termijn worden immers dikwijls noodoplossingen zoals bijvoorbeeld verbranding gehanteerd. De sector zal zich echter zodanig aanpassen dat er op langere termijn evoluties richting alternatieve nuttige toepassing mogelijk zijn. Hiermee houden wij zeker rekening.

Wat betreft de voedselverbrijzelaars heeft de OVAM recent een ontwerp van actienota opgesteld. Hierin worden een aantal maatregelen naar voren geschoven om het verbod op voedselverbrijzelaars te expliciteren en ook verder in de praktijk waar te maken. Het verduidelijken van de wetgeving, voorlichting, sensibilisatie alsook handhaving zijn een aantal instrumenten die zullen worden ingezet. Ik denk dat het op dit vlak vooral belangrijk is dat er inzake productnormering wordt gewerkt. Dat behoort natuurlijk niet tot onze bevoegdheid. Wel heb ik aan mijn federale collega gevraagd om werk te maken van een eventueel verbod op dergelijke verbrijzelaars. Dit wordt momenteel op federaal niveau onderzocht.

Inzake handhaving is het natuurlijk niet eenvoudig om controles uit te oefenen op zaken die zich op het niveau van de individuele consument afspelen. Ik denk dat dit ook niet mogelijk en niet aangewezen is. Daar wordt het probleem dan toch beter aan de bron aangepakt via productnormering. Vooral eer dit wordt gerealiseerd, kunnen we via sensibilisatie wel een en ander doen. We zijn daar trouwens

mee bezig in verband met de allesverbrander. Hieraan zullen we ook de voedselverbrijzelaars toevoegen.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mevrouw de minister, ik ben niet overtuigd. U zegt dat thuis composteren het preventieve luik is om dit GFT te kunnen beheersen. Ik denk dat dit vooral in stedelijke gebieden een minimum is van het totaal. Ik heb hierover geen cijfers. Ik denk dat de cijfers niet in het rapport staan. Persoonlijk denk ik dat dit thuis composteren toch een minimum is.

Overigens heb ik u niet goed begrepen toen u sprak over dat Ontwerp Uitvoeringsplan voor Slib. Hebben we dit gekregen ?

De voorzitter : Ik heb het Ontwerp Uitvoeringsplan voor Slib per zending thuis ontvangen, maar ik weet niet of iedereen dit heeft gekregen. Normaal wordt dit rechtstreeks vanuit de OVAM naar de leden van de commissie gestuurd. We zullen eens informeren of het naar iedereen is gezonden. Het is vrij recent, en ik denk dat ik het verleden week heb ontvangen.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de inzamelresultaten van huishoudelijk afval voor het jaar 2000

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Van den Eynde tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de inzamelresultaten van huishoudelijk afval voor het jaar 2000.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mevrouw de minister, de OVAM maakte de resultaten bekend van de jaarlijkse inventaris van het afval dat door de Vlaamse huishoudens wordt geproduceerd. Hieruit blijkt dat de totale afvalberg van de huishoudens blijft groeien. Weliswaar groeit die afvalberg trager dan het Bruto Binnenlands Product. Het aantal tonnen ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen bedroeg voor het jaar 2000 zo'n 3.335.312 ton. Dat is een stijging van ongeveer

Van den Eynde

101.000 ton of 3,1 percent tegenover 1999. We kunnen hieruit alleen maar afleiden dat de totale afvalberg nog steeds groeit. Hierbij moeten we ons dan toch wel enige vragen stellen.

Wel kunnen we positieve evoluties vaststellen. Die zijn dan vooral te danken aan de ingesteldheid van de Vlaming die steeds meer kiest voor een milieubewuste aanpak van zijn huishoudelijk afval. Elke Vlaming doet, afhankelijk van zijn woonplaats, aan een zeer intensieve selectieve inzameling van afval. Dit blijkt ook uit de cijfers van de selectief ingezamelde fracties die voor 2000 toch 2.195.873 ton bedragen. Dit is een stijging van 3,5 percent. Uit de cijfergegevens blijkt duidelijk dat recyclage en hergebruik steeds meer terrein winnen tegenover de terminale eindverwerkingstechnieken. Een reden te meer om de selectieve inzameling nog beter te sturen. Ik denk hierbij aan de onderhandelingen die met FOST Plus zullen moeten worden gevoerd.

Als we de cijfers nog eens opsplitsen met betrekking tot de hoeveelheid ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen per inwoner, ontdekken we toch wel eigenaardige cijfers. Eerst en vooral is er een stijging van 27 kilogram per inwoner. Dit geeft een totaal van 370 kilogram per inwoner. Nochtans is het de bedoeling om tegen 2010 te komen tot 150 kilogram huishoudelijk afval per inwoner.

Uiteraard spelen de intercommunales en de gemeentebesturen een grote rol in de aanlevering van de hoeveelheid afvalstoffen. Sommige gemeenten doen enorme inspanningen waaronder bijvoorbeeld de gemeente Horebeke, Pepingen, As, Kortenaaken en Zuienkerke, die tussen de 200 en de 300 kg per inwoner ophalen. Andere gemeenten halen veel minder fraaie cijfers zoals Brasschaat, Aalter, Hoogstraten, Merelbeke en De Pinte, die meer dan 800 kg per inwoner ophalen. Dit bewijst dat de inspanningen van sommige gemeenten veel groter zijn dan van andere gemeenten.

We moeten hieruit wel conclusies trekken en het waarom onderzoeken. Waarom halen sommige gemeenten wel mooie cijfers, terwijl andere gemeenten dit niet doen ? Elke gemeente moet er toch toe komen om de doelstelling van 150 kilogram te behalen. Waarom dan toch die grote verschillen ? Momenteel behalen 110 gemeenten deze doelstelling. Dit is geen onaardig aantal. Toch zijn er nog ongeveer 198 gemeenten die nog steeds meer dan 150 kilogram restafval per inwoner aanbieden.

Er moeten dus nog zware inspanningen worden geleverd. Hiervoor moeten misschien toch wel een

aantal nieuwe maatregelen worden genomen en nieuwe methoden worden gezocht. Maar ook de sterke onderhandelingen met FOST Plus en zeker niet te vergeten de verpakkingsector moeten dringend uitvoering vinden om de doelstelling te halen, want naar mijn mening is de OVAM toch wel iets te positief ingesteld.

Alhoewel de regering van plan is om de ecotaks in te voeren om op die manier afval te reduceren, denk ik dat het van enorm belang is om verder studiewerk te verrichten. De bevolking levert immers al zeer veel inspanningen om te komen tot minder huishoudelijk restafval. Nieuwe wendingen moeten er komen door studiewerk naar de levenscyclusanalyse van bepaalde producten. Er moet een evaluatie worden gemaakt van de volledige levenscyclus van een product, het proces of de activiteit waaronder ook de winning van de grondstoffen, de productie, het transport en de distributie, het gebruik en het hergebruik, het onderhoud, de recyclage en de afvalverwerking.

De levenscyclusanalyse of LCA kan worden vergeleken met een ver doorgedreven milieueffectenrapportage (MER), want ook daarin wordt de impact van een product of een activiteit op het milieu nagegaan. Niet enkel de overheid moet studiewerk verrichten, maar ook de industrie moet worden gemotiveerd om het afvalprobleem onder de loep te nemen. We moeten met name de verpakkingindustrie ertoe aanzetten om LCA-studies te verrichten van verpakkingproducten. Op die manier moet het mogelijk zijn om de doelstelling te halen.

Mevrouw de minister, hoe evalueert u de inzamelresultaten voor het huishoudelijke afval in het jaar 2000 ? Zijn er verklaringen waarom bijvoorbeeld de provincie Vlaams-Brabant het laagste scoort op het vlak van totale hoeveelheid geproduceerd huishoudelijk afval en de provincie Antwerpen nog steeds het meeste huisvuil inzamelt ? Voor de selectieve inzameling scoort Limburg het best, maar doet Vlaams-Brabant het veel minder goed. Hoe verklaart u dit alles ?

Op welke manier moet de hoeveelheid huishoudelijk afval worden geminimaliseerd ? Hoe zullen de gemeentebesturen daartoe worden aangezet ? Zijn er reeds nieuwe actieplannen ? Worden studies gemaakt over het afvalprobleem ? Ik denk hierbij niet enkel aan studies over de beste verbrandingsmethodes, die uiteraard zeer belangrijk zijn, maar ook over de levenscyclus van een aantal producten die op de markt worden gebracht en die ongetwijfeld effect hebben op ons milieu.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, mevrouw Van den Eynde heeft gelijk om een interpellatie te houden over de inzamelresultaten. Het overkomt me ambtshalve niet zo vaak, maar over dit punt ben ik niet pessimistisch. Ondanks de gunstige tendens die al geruime tijd geleden is ingezet, zijn de resultaten verbazingwekkend. Zo ligt het percentage voor selectief ingezameld huisvuil nu op 65,8 percent, wat 3,5 percent meer is dan vroeger. Het gaat daarbij over hergebruik, compostering en recyclage. Bovendien wordt 5 percent minder afval gestort.

Het meest verbazingwekkende resultaat kwam uit een nieuw onderzoek van de huisvuilzakken door de OVAM. Uit dat onderzoek bleek dat het aandeel organisch afval is gehalveerd. De gemiddelde Vlaming legt met andere woorden een enorme discipline aan de dag. Ook het aandeel papier- en karton in het restafval is enorm gedaald. Zelfs voor het plastic is een enorme evolutie merkbaar, al blijven we met een groot probleem zitten voor de niet-PMD-fractie.

Vlaanderen levert dus enorme inspanningen. In tegenstelling tot vroeger kunnen we nu terecht stellen dat we tot de koplopers behoren, want we halen goede resultaten. Die nemen echter niet weg dat de totale hoeveelheid afval nog steeds blijft toenemen en dat is onrustwekkend. Toch is ook op dit vlak één lichtpuntje merkbaar : de ontkoppeling van het BNP. Dit houdt in dat de hoeveelheid huisvuil geen gelijke tred houdt met de economische groei. Voor mobiliteit is dit een scenario waarvan we tot nog toe slechts kunnen dromen. Het is onze betrachting om tijdens de volgende decennia een ontkoppeling te bereiken van de economische groei en de mobiliteitstoename.

We hebben deze ontkoppeling dus al bereikt op het vlak van de afval. Dat is natuurlijk slechts een kleine verwezenlijking, want de totale hoeveelheid afval blijft toenemen en natuurlijk moeten we al het selectief ingezamelde afval ook kunnen verwerken en dat is zeker niet evident. Net als de heer Matthijs, maak ik me wat zorgen over de uitvoer naar het ander gewest of naar het buitenland. Dat is het geval voor een deel van het GFT en van het huishoudelijk afval. Dat past niet in ons nabijheidsprincipe.

Het algemeen plaatje lijkt me toch positief. Natuurlijk kan alles altijd nog beter. Heel wat gemeenten halen immers reeds onze doelstelling

voor 2010 van 150 kilogram afval per inwoner per jaar. Het klopt dat een aantal gemeenten nog steeds boven de 300 kilogram per persoon per jaar uitkomen, maar de meeste gemeenten halen de doelstelling voor dit jaar van 220 kilogram per inwoner per jaar of 240 kilo per inwoner per jaar voor de grote gemeenten en kustgemeenten. Ook in Antwerpen werd reeds een enorme weg afgelegd.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik bevestig zowel wat mevrouw Van den Eynde als wat de heer Malcorps zeggen. Jammer genoeg is er nog steeds sprake van een toename van de totale hoeveelheid afval.

Het goede nieuws is inderdaad dat die hoeveelheid daalt in relatie tot de groei van het BNP. Het is positief dat de ontkoppeling is gebeurd, maar natuurlijk mogen we geen genoeg nemen met een vermindering van de stijging, maar moeten we een echte daling ambiëren. We hebben ons doel bijgevolg helemaal nog niet bereikt.

Toch mogen we niet vergeten dat de algemene beleidslijn van de OVAM de jongste jaren gericht was op de selectieve inzameling met het oog op recyclage. Het is niet makkelijk om de ommezwaai te maken naar de echte preventie of met andere woorden naar een lagere afvalproductie. Toch ben ik ervan overtuigd dat we op de goede weg zitten.

Het klopt ook dat de Vlaming een koploper is op het vlak van selectieve afvalinzameling. Al valt het buiten het onderwerp van deze interpellatie, toch laat ik niet na om even te wijzen op de goede organisatie van de afvalophaling door onze gemeenten. Tijdens het kerntakendebat over afval mogen we dit ontzettend goede werk zeker niet uit het oog verliezen. De voorstanders van het weghalen van het afval van het gemeentelijke niveau wil ik waarschuwen, dat dit wel eens zeer slechte resultaten zou kunnen voortbrengen.

Ik zal alles even in de historische context plaatsen. De eerste stimulans voor de gemeenten om een goed afvalstoffenbeleid uit te bouwen, dateert van het einde van de jaren tachtig. Toen werd bekend dat een aantal vergunde installaties zouden verdwijnen en dat een aantal stortplaatsen zouden worden gesloten. In bepaalde gebieden en gemeenten maakte men tot dan gebruik van slechtwerkende verbrandingsinstallaties. Een preventiebeleid was dus niet nodig. Het sluiten van een aantal installaties heeft bepaalde de gemeenten er dus toe

Dua

aangezet om werk te maken van een ander afvalbeleid.

In gebieden waar nauwelijks enige eindverwerkingscapaciteit beschikbaar was of waar de capaciteit op korte termijn zou verdwijnen of verminderen, werd vrij snel gestart met de selectieve inzameling van alle afvalfracties. Bovendien werden er, vaak noodgedwongen, nieuwe stimulansen gecreëerd om de inwoners aan te zetten zo veel mogelijk te sorteren en zo weinig mogelijk restafval aan te bieden. Het meest klassieke voorbeeld is natuurlijk de huisvuilzak die aan een bepaalde prijs wordt verkocht. Ondertussen zijn de verhoogde milieuheffingen er gekomen en daardoor moet elke gemeente nu zorgen dat er weinig restafval wordt aangeboden, al was het maar om financiële redenen. Op deze manier kunnen we de verschillen tussen de gemeenten voor een deel verklaren.

In Vlaams-Brabant werden reeds in 1993 en 1994 dure huisvuilzakken aangeboden. Dat is een mogelijke verklaring voor de resultaten van deze provincie. De provincie Limburg was de eerste provincie die containerparken heeft geplaatst. Dat was ook een stimulans om reeds vroeg met selectieve inzameling te beginnen.

Tussen de verschillende regio's zijn er van oudsher verschillen in leef- en consumptiepatronen. Die hebben te maken met het gemiddelde inkomen, de opleiding en de gemiddelde woonoppervlakte. Ik voeg daaraan toe dat de resultaten per gemeente niet absoluut zijn. Dat heeft de pers ook gemeld. In bepaalde gemeenten wordt het KMO-afval bij het huishoudelijk afval gerekend. In andere gemeenten gebeurt dat niet. Dat zorgt voor een enorme vertekening van de cijfers. Ik heb aan de OVAM gezegd dat ze werk moet maken van volledig vergelijkbare cijfers. Ik herinner me de zeer woedende schepen van Merelbeke die zei dat zijn gemeente het slechtste resultaat haalde, omdat in Merelbeke de beste inventarisatie gebeurt. Merelbeke zou volgens de schepen de meest realistische cijfers voorleggen. Ik laat dat in het midden, maar de cijfers zijn niet absoluut.

Hoe kunnen we de hoeveelheid huishoudelijk afval reduceren en in welke actieplannen is er voorzien? De OVAM voert in mijn opdracht het strategisch project Afvalpreventie uit. Dat bestaat uit verschillende kleinere actieplannen die inspelen op diverse doelgroepen, met de bedoeling een permanente gedragswijziging te realiseren die leidt tot een ver-

mindering van de hoeveelheid afvalstoffen. Het strategisch project coördineert al die actieplannen.

Het strategisch project moet de bedrijven aanzetten tot het voorkomen van afvalstoffen bij productieprocessen. We dachten daarbij aan maatregelen als Mambo en Presti. We willen de bedrijven op die manier milieuvriendelijk laten produceren. We richten ons natuurlijk ook tot de consumenten. We proberen hen aan te sporen om te kiezen voor milieuvriendelijke producten, zodat zij op een duurzame manier kunnen consumeren.

Ik vind dat de overheid in deze kwestie een voorbeeldfunctie moet hebben. Dat is nu niet altijd het geval. Met overheid bedoel ik natuurlijk ook de lokale overheden.

Ondertussen heeft de Vlaamse regering een nieuw subsidiebesluit goedgekeurd. Het ligt echter nog bij de Raad van State. Daarin geven we nog extra stimulansen aan gemeenten, intercommunales en provincies om preventie-initiatieven uit te werken. Er zullen subsidies worden gegeven voor het installeren van drinkwaterfonteinnetjes, zodat de kinderen geen blikjes of andere drankverpakkingen mee naar school moeten nemen. We zullen subsidies geven voor het aanbieden van compostvaten, zodat er een maximale preventie van het GFT-afval kan zijn. We zullen bovendien subsidies geven voor het gebruik van herbruikbare bekertjes op evenementen en voor acties in verband met herbruikbare luiers. Het is de bedoeling dat het preventiebeleid door deze maatregelen een nieuw elan krijgt.

Ik verwacht zeer veel van de nieuwe milieuconvenant, dus het nieuwe samenwerkingsakkoord met de provincies en de gemeenten. Dat wordt nog voor het einde van dit jaar goedgekeurd door de Vlaamse regering. Daarin gaat veel aandacht naar het aspect preventie.

Er is naast dit alles ook het nieuwe Uitvoeringsplan Huishoudelijke Afvalstoffen van 2003-2004; zoals u weet hebben we het vorige met een jaar verlengd. Daarin zal een deel van het beleid worden opgenomen, waarin afvalpreventie een zeer hoge prioriteit krijgt.

Wij willen preventie trouwens ook een belangrijke rol geven in de aanvaardingplicht en de terugnameplicht voor verpakkingsafval in de context van FOST Plus. Alle milieubeleidsvereenkomsten (MBO's) die wij afsluiten hebben gevolgen voor de hoeveelheid huishoudelijk afval. De MBO's hebben als bedoeling bepaalde afvalfracties te verminderen.

Dua

Welke sectoren moeten extra aandacht besteden aan afvalpreventie ? Ik denk dat ik daar al op heb geantwoord. We besteden veel aandacht aan sensibilisering via het onderwijs. Via Groene School en via specifieke acties van de OVAM leren de kinderen dat preventie zeer belangrijk is. De bedoeling is dat die kinderen thuis hun ouders beïnvloeden.

De echt efficiënte maatregelen om preventie te stimuleren, bevinden zich spijtig genoeg vooral op het federale vlak. Voor het verpakkingsafval verwacht ik veel van het systeem van ecotaks-ecoboni. We zullen moeten afwachten wanneer deze nieuwe wetgeving in voege treedt en wat het effect ervan zal zijn. Ik vermoed dat er een verschuiving zal plaatsvinden in de richting van meer herbruikbare verpakkingen.

Wijzelf houden ons op dit vlak vooral bezig met sensibilisatie. We richten ons tot de distributiesector, tot de producenten en tot de consumenten, met het doel de totale hoeveelheid afval te verminderen. Voor het sensibiliseren van de bevolking spelen vooral de scholen een belangrijke rol. Ook in de nieuwe gemeentelijke milieuconvenant, waarbij we de duurzaamheidsambtenaren blijven behouden, is preventie zeer belangrijk. Tenslotte zal de voorbeeldsfunctie van de overheden volgens mij ook een stimulerend effect hebben.

Voorlopig houd ik het hierbij. Waarschijnlijk zal dit aspect uitgebreider aan bod komen naar aanleiding van het begrotingsdebat.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord, maar zit toch ook nog met een aantal vragen.

Ik sta positief tegenover het invoeren van subsidies voor drinkwaterfonteinjes. Dat zal volgens mij zeker een deel van het afval kunnen reduceren.

Waar ik echter een probleem in zie, is dat we meer inspanningen zouden vragen van de burger. De bevolking levert momenteel al heel veel inspanningen. Vooral de productie moet worden aangepakt. De verpakkingssector brengt producten op de markt in bepaalde overbodige verpakkingen. Sommige merken van water worden bijvoorbeeld enkel aangeboden in plastic flessen. De consumenten hebben dan ook geen keuze. Het is moeilijk om bij

de consumenten een ander gedrag te kweken als ze geen keuze hebben, als het aanbod er niet is.

De VITO heeft een studie gemaakt over verbrandingstechnieken. Waarom kunnen we aan de VITO geen studie vragen over verpakkingsmaterialen ? Op die manier kunnen we komen tot degelijke verpakkingen, die beter voldoen aan de ideologie achter het systeem van de ladder van Lansink. Nu stijgt tenslotte de hoeveelheid selectief ingezameld afval. Dat is enerzijds een positief punt is, maar anderzijds wordt die berg steeds groter. Er is dus nog te veel verpakkingsmateriaal op de markt. Deze opmerkingen wou ik toch nog meegeven.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Ik wil nog even kort reageren. U hebt 100 percent gelijk wanneer u zegt dat de burgers veel inspanningen doen. Die burger was echter steeds gericht op het selectief inzamelen van afval om het te kunnen recyclen. Nu willen we de burger stimuleren om te kiezen voor duurzame verpakkingsvormen. De burger heeft alleszins heel veel mogelijkheden om dat te doen, mevrouw Van den Eynde.

Er bestaan reeds ontzettend veel studies over de levenscyclus van bepaalde verpakkingsrecipiënten. We moeten de industrie echter ook aansporen om haar producten aan te passen. Ik denk dat we er via de federale wetgeving in zullen slagen de industrie in een andere richting te oriënteren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Paul Wille tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het hydrostab-procédé voor de behandeling van waterzuiveringsslib

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Wille tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het hydrostab-procédé voor de behandeling van waterzuiveringsslib.

De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Eigenlijk heeft de minister al geantwoord op de vraag of het hydrostab-procédé een goede techniek is. Ze heeft zich aangesloten bij de mening van de VITO, namelijk dat deze tech-

Wille

niek gecatalogeerd staat als de beste beschikbare technologie. Dat verwondert mij niet. Ik heb zes vragen, die allemaal betrekking hebben op hydrostab als behandelingstechniek voor waterzuiveringsslib, een techniek die in Nederland vooral wordt gebruikt voor de afdekking van stortplaatsen.

Nu blijkt echter dat wordt voorgesteld om het waterzuiveringsslib te verbranden met energierecupatie. Het probleem is dat waterzuiveringsslib voor 75 percent uit water bestaat. De verbranding daarvan zal geen energie opleveren maar kosten. Dit lijkt mij in tegenspraak te zijn met de beleidskeuze om verbranding van afval zo veel mogelijk te vermijden. U weet dat ik steeds naga wie wie is in deze sector. Toevallig gaat het nu om een procédé dat voor een keer uit een andere hoek komt, niet van een 'bevriende' maatschappij. De firma NV Seghers Better Technology is kandidaat voor het leveren van 'fluid bed ovens' om slib te verbranden. Ik vroeg me echter af waarom het ene wel kon en het andere niet.

Hoe komt het dat een aantal van de medewerkers van de minister hebben gereageerd ten voordele van het verbranden van slib ?

Hoe kan men verbranding aanprijzen in het kader van het algemene beleid ?

Bij het formuleren van mijn volgende vraag had ik voorzichtiger moeten zijn. In mijn schriftelijke vraag vroeg ik eerst waarom het rapport door een kabinetsmedewerker werd achtergehouden. Ik had moeten vragen wanneer het rapport van VITO verstuurd was en aan wie. Indien u mij daarop had geantwoord, had ik u moeten vragen waarom het zo lang blijven liggen is. Ik ben nu begonnen met de vraag waarom het achtergehouden werd en dat is eigenlijk niet verstandig. Ik geef mijn fout echter onmiddellijk toe.

Op welke datum heeft de OVAM dat aan u verstuurd ? Wanneer hebt u het persoonlijk ontvangen ? Ik weet dat op een kabinet dingen soms een tijd blijven liggen.

Kunnen alle commissieleden inzage krijgen in het OVAM- en VITO-dossier ? Bent u van mening dat hydrostab een nuttige toepassing is en dat het verbranden van waterzuiveringsslib dat voor 75 percent uit water bestaat, zinloos is ?

Kunt u een berekening voorleggen van de invloed van dit alles op de inning van milieuheffingen ?

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Het ontwerp van uitvoeringsplan slib is een interessant document. Ik wil me aansluiten bij de vraag van de heer Wille. Hij wijst er op dat waterzuiveringsslib voor 75 percent uit water bestaat. Hoeveel water gaan we uiteindelijk nog verbranden ?

Op pagina 80 van het document staat een ladder- en terugvalsscenario. Heel veel slib gaat blijkbaar nu nog naar het buitenland of verdwijnt in cementovens. Dat is niet ideaal. De OVAM gaat uit van het nabijheidsprincipe, wat extra verbrandingscapaciteit vergt. Er is een slibwervelbedoven in Brugge en er zou er een bijkomen in Beveren. Er is een wervelbedoven bij de NV Stora Enso in Langerbrugge voor slib van de papierindustrie. Er zou ook verbranding komen in poederkoolcentrales (co-verbranding) in Langerhove en Ruien. Uit die plannen blijkt dat de OVAM veel wil verbranden.

Onder actie 8 voor het RWZI-slib en actie 24 voor het slib uit de voedingsindustrie wil men werk maken van slibvoorbehandelingscapaciteit, maar dat zit nog in een studiefase. We moeten daar in de commissie eens een debat aan wijden. Vergisting en voorbehandeling zijn erg belangrijk. In het document van de OVAM wordt terecht sterk de nadruk gelegd op preventie : het halen van zware metalen uit slib en zoveel als mogelijk recuperatie in de landbouw. Daar moeten we inderdaad mee beginnen. Er is mijns inziens ook ruimte voor de procédés voorgesteld door de heer Wille, maar daarover heb ik niet echt iets teruggevonden in het plan. Ik vind dat het aspect voorbehandeling meer moet worden uitgewerkt. Trouwens, de hoeveelheid afvalresidu na verbranding is nog indrukwekkend. Dat moet dan nog worden gestort.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Kunnen we niet aan de OVAM vragen om de rapporten systematisch aan de commissieleden te bezorgen ? Een aantal leden kunnen nu niet deelnemen aan het debat omdat ze niet over de documenten beschikken.

De voorzitter : We zullen vanuit de commissie daarover een brief sturen. Het is dan wel de bedoeling dat de leden er iets mee doen en ze niet meteen verticaal klasseren.

Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de tekst van het interpellatieverzoek was iets harder van toon dan de manier waarop de heer Wille het nu formuleert. Er wordt mij trouwens gemeld dat hij stilaan spoken begint te zien.

Op geen enkel ogenblik hebben mijn medewerkers of ikzelf een actie ondernomen om het gebruik van zuiveringsslib in het hydrostab-procédé af te remmen ten voordele van het verbranden van het slib, wel integendeel. Ik zal enkele bewijzen geven om dit te staven.

In eerste instantie hebben we duidelijk de opdracht gegeven dat het hydrostab-procédé mee bekeken moest worden in de BBT-studie voor de verwerking van slib. Mijn medewerkers en ikzelf hebben de conclusies van deze studie integraal overgenomen. De techniek wordt dan ook samen met een aantal anderen als Best Beschikbare Techniek beschouwd. Dat is nu eenmaal het resultaat van de VITO-studie.

Het blijft wel een handeling – en vandaar waarschijnlijk de frictie – die overeenkomt met het storten van afvalstoffen aangezien het een menging is van afvalstromen die worden toegepast bij het afdekken van stortplaatsen. Dit heeft meer te maken met de interpretatie van de wettelijke bepalingen daaromtrent, met als uitgangspunt dat een bepaald procédé nooit mag worden gebruikt om van een afvalstof plotseling geen afvalstof meer te maken, tenzij het een secundaire grondstof wordt. Dit laatste wordt volgens bepaalde regels gedefinieerd.

Omdat we de BBT-studie willen laten renderen en dus de toepassing van het slib in het hydrostab-procédé een kans willen geven, hebben we aan de Vlaamse regering voorgesteld – en heeft de Vlaamse regering beslist – om vanaf 1 januari 2002 de heffing op de aanwending van hydrostab af te schaffen. *(Opmerking van de heer Paul Wille)*

Mijnheer Wille, ik verwijs naar het ontwerp van programmadecreet. Er is een apart artikel, namelijk artikel 31, dat stipuleert dat geen milieuheffing moet worden betaald als het slib gebruikt wordt in het hydrostab-procédé. Dit is het beste bewijs dat we dit als een bijzonder waardevolle techniek beschouwen. Precies daarom willen we die mensen niet opzadelen met een aparte heffing.

Uw inschatting dat medewerkers van mij de toepassing van slib via hydrostab zouden hebben tegengewerkt, is dan ook niet alleen volkomen uit de lucht gegrepen, maar is zelfs precies het tegengestelde van wat in werkelijkheid is gebeurd. Het is

onze duidelijke intentie het hydrostab-procédé te activeren. Mijn medewerkers hebben het verbranden van het waterzuiveringsslib helemaal niet aan-geprezen, ze hebben er net voor gezorgd dat dit vermeden kan worden door alternatieven te scheppen.

Men heeft me verteld dat hydrostab in dit plan vermeld staat. Ik heb daar op weg naar deze commissievergadering in de auto naar gezocht, maar heb het niet gevonden. Het staat er in ieder geval in.

De heer Paul Wille : Ik kan u bevestigen dat dit niet het geval is.

Minister Vera Dua : Ik zal het nog eens grondig nakijken.

In het document 'Beste Beschikbare Technieken voor de verwerking van RWZI- en gelijkaardig industrieel afvalwaterzuiveringsslib', opgemaakt door het BBT-kenniscentrum van de VITO, wordt een rangorde weergegeven voor de verwerkingswijzen van deze afvalstoffen. Vanuit milieustandpunt wordt het gebruik van zuiveringsslib als meststof of bodemverbeterend middel als hoogst gerangschikte BBT beschouwd, op voorwaarde dat wordt voldaan aan de Vlarea-voorwaarden terzake.

In tweede orde worden de verwerkingswijzen vermeld voor het zuiveringsslib dat omwille van kwaliteitsproblemen nooit in de landbouw kan worden afgezet. Behalve het gebruik in afdichtlagen worden verbranding, al dan niet samen met andere afvalstoffen, en coverbranding aangeduid als die verwerkingssystemen die vanuit milieustandpunt als evenwaardig worden beschouwd. Waterzuiveringsslib bezit na adequate ontwatering en droging een positieve calorische inhoud en kan bij verbranding aanleiding geven tot energierecuperatie.

Bij deze BBT-evaluatie is niet alleen rekening gehouden met de eigenlijke eindverwerking van het zuiveringsslib, doch ook met de diverse voorbehandelingsstappen. Dat is dus het resultaat van die BBT-studie waarin ik maar kan vaststellen dat die twee naast elkaar worden geplaatst. Ik was dan ook wat verwonderd over die ene zin in uw interpellatieverzoek, waarbij u alludeerde op Seghers Technology. Indien ik me niet vergis, ligt er momenteel een vergunningsaanvraag in Beveren waarin deze materie verwerkt is. Ik kan me maar moeilijk voorstellen dat u mij hier een signaal geeft om mij die vergunning te doen weigeren.

De heer Paul Wille : Dat zou ik niet durven.

Minister Vera Dua : Er liggen een aantal zware beslissingen over eindverwerking in het verschiet. *(Opmerkingen van de heer Paul Wille)*

Ik weet niet wanneer het rapport precies werd afgewerkt. Ik kan u enkel zeggen dat de BBT-studie inzake slib in juli 2001 door de VITO werd verstuurd naar de leden van het begeleidingscomité, naar de leden van de stuurgroep en naar een geselecteerde lijst van personen die bezig zijn met de problematiek. Op dat ogenblik werd het rapport ook aan mij bezorgd, via de VITO. Op dit ogenblik is het document in bijbestelling. Deze BBT-studie heeft de verspreiding gekregen die andere BBT-studies krijgen. Indien dit wenselijk wordt geacht, wil ik zelfs aan alle leden van de commissie een exemplaar bezorgen.

Wat uw vijfde vraag betreft, kan ik het volgende antwoorden. Mijn standpunt, dat ik ook reeds aan de producent van hydrostab heb meegedeeld, is dat de toepassing van hydrostab als afdichtlaag voor stortplaatsen een eindverwijderingstechniek blijft, maar wel kan worden beschouwd als BBT. Daarom is het wenselijk dat we initiatieven nemen zoals het afschaffen van de heffing erop.

Het verbranden van waterzuiveringsslib, voorafgegaan door ontwatering en droging, wordt in de BBT-studie vanuit milieustandpunt aangeduid als een verwerkingstechniek die evenwaardig is aan het gebruik in afdichtlagen. Het gebruik van waterzuiveringsslib in afdichtlagen is om die reden trouwens ook opgenomen in het ontwerp 'uitvoeringsplan slib' waarvoor op dit ogenblik het openbaar onderzoek loopt.

In het ontwerp van programmadecreet dat weldra in deze commissie zal worden besproken, heb ik voorgesteld om het gebruik van slib in de afdichtlaag van stortplaatsen vrij te stellen van milieuheffing. Vermits nog geen met waterzuiveringsslib aangemaakt hydrostab gebruikt is op stortplaatsen in het Vlaams Gewest, zal er geen effect zijn op de totale som aan milieuheffingen.

Tot daar het algemene overzicht van de situatie. Ik hoop hiermee een aantal zaken die leefden in het hoofd van de heer Wille rechtgezet te hebben.

De voorzitter : De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik ben hier een nieuwkomer en ben dus nog niet goed vertrouwd met de technieken die men kan

gebruiken om vooralsnog amendementen in te dienen op een Toelichting bij het voorontwerp van decreet houdende bepaling tot begeleiding van begroting en dus ook op het specifieke artikel 31, hoofdstuk 3, afdeling 5, van het ontwerp van programmadecreet zelf (artikel 33 van het voorontwerp van decreet). Ik weet niet of dit nog mogelijk is, maar meen van wel, zeker nu ik dit antwoord gekregen heb.

Ik wens dit te doen omdat er mijns inziens in de Toelichting een aantal tegenstrijdigheden en ongelukkige verwoordingen staan die het gebruik van hydrostab als nuttige toepassing zouden kunnen bemoeilijken. Ik ben ook van oordeel dat artikel 33 veel te beperkend geformuleerd is. Ik heb daarover een tekst opgesteld, maar die moet nog worden verijnd. Die tekst zou ongeveer als volgt luiden : 'In artikel 47, paragraaf 2, wordt een lid toegevoegd dat als volgt luidt : voor het gebruik van een mengsel van afvalstoffen zoals RWZI-slib en gelijkaardig industrieel slib, vliegassen van wervelbedverbranding en licht verontreinigde gronden voor het realiseren van afsluit- en afdichtlagen, zoals gedefinieerd in de Vlarem II, geldt het nultarief'. Ik zal u deze tekst bezorgen en zal proberen dit bij wijze van amendement neer te leggen.

De voorzitter : Mijnheer Wille, u kunt geen amendement indienen op de Toelichting, maar in de bespreking kunt u een en ander bijsturen. Afhankelijk van het antwoord van de minister, dat in de notulen wordt opgenomen, kan dat op een of andere manier worden genuanceerd of aangepast. Op concrete voorstellen van het programmadecreet kunt u altijd amendementen indienen die dan het voorwerp zullen uitmaken van discussie.

De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : De passage zegt op pagina 53 van het ontwerp van uitvoeringsplan slib het volgende : 'Uit een BBT-studie voor de verwerking van RWZI-slib wordt het storten van slib om milieuredenen uitgesloten, tenzij het slib wordt gebruikt in afdichtlagen voor bijvoorbeeld stortplaatsen.'

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Hoe vlugger we het amendement hebben, hoe vlugger we het kunnen nagaan.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Erik Matthijs tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de aanpassing van Vlaremet met betrekking tot afstandsregels voor veeteeltinrichtingen in de nabijheid van bos- en natuurgebieden en natuurreservaten

Interpellatie van de heer Jef Van Looy tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de ammoniak-emissiemaatregelen

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Matthijs tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de aanpassing van Vlaremet met betrekking tot afstandsregels voor veeteeltinrichtingen in de nabijheid van bos- en natuurgebieden en natuurreservaten, en van de heer Van Looy tot minister Dua, over de ammoniak-emissiemaatregelen.

De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : Mijnheer de voorzitter, in Vlaremet II worden bij artikel 5.9.3.1 paragrafen 3 en 4 toegevoegd, die nieuwe veeteeltinrichtingen en uitbreidingen ervan in een zone van 500 meter rond bos- en natuurgebieden en natuurreservaten, waar voedsel wordt geteeld voor de mens, wat belangrijk is voor de volksgezondheid, niet meer toelaten. Paragraaf 4 vermeldt ook dat alle bestaande veeteeltinrichtingen met emissieplafonds de afstandsregels tot bos- en natuurgebieden en natuurreservaten moeten respecteren.

Deze regeling legt naast de nu al strenge reglementeringen een extra zware druk op de landbouwers. Het betekent dat veetelers ter hoogte van natuurgebieden een strook van 500 meter moeten inleveren. Men kan ook zeggen dat de natuurgebieden die grenzen aan agrarisch gebied, effectief met 500 meter worden uitgebreid. Tevens wordt de plaats van de veestallen cruciaal voor de leefbaarheid van het bedrijf.

Moet de industrie ook een strook van 500 meter vrijlaten voor agrarisch gebied ? Moet de industrie ook een strook van 500 meter vrijlaten voor bos- en natuurgebieden en natuurreservaten ? Over hoeveel veeteeltbedrijven gaat het ? Is de schade substantieel ? In een TV-reportage van de voorbije zomer wordt ammoniak als een van de oorzaken beschouwd. Er zijn ook andere schadelijke stoffen die bijdragen tot de schade aan bosgebied.

Wat bedoelt u met 'tenzij het gaat om het houden van dieren ten behoeve van instandhouding van de

natuur' ? Wanneer kan een veeteler een beroep doen op deze uitzonderingsmaatregel ? Krijgen de veeteeltbedrijven, die vanaf 2010 door deze nieuwe maatregel verplicht zijn hun veestapel af te bouwen en ook hun inkomsten zien dalen of hun bedrijf moeten stopzetten omwille van de onleefbaarheid die dit besluit voor de veeteler genereert, of die hun stal moeten verplaatsen, een billijke vergoeding voor de geleden schade ?

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik had gedacht dat deze interpellatie in de commissie voor Landbouw aan bod zou komen, maar blijkbaar is het een gelegenheid voor Leefmilieu.

De veeteeltbedrijven worden geconfronteerd met een ammoniakbeleid dat niemand kan slikken. Ik weet niet of er goed over nagedacht is, maar het is al uitgewerkt tot in het Vlaremet toe. Mevrouw de minister, de CD&V-fractie kan zich niet ontdoen van de gedachte dat u met een dubbele agenda werkt. De groene fractie heeft hard gestreden om Landbouw in groene handen te houden, hoewel u hebt toegegeven dat landbouwminister geen leuke job is. Op een bepaald moment hebt u zelfs gezegd dat het een rotjob is. We dachten dat u er vanaf wilde, maar het tegendeel was waar. In uw commentaren hebt u het steeds over het stimuleren van duurzame landbouw, over biologische landbouw, en vooral over de zorg voor een billijk inkomen van de land- en tuinbouwbedrijven. U zet uw woorden echter niet in daden om. We krijgen de indruk dat u de veeteeltsector langzaam koud wilt saneren via dwaze milieumaatregelen.

We kunnen ons afvragen, mevrouw de minister, of u wel geïnteresseerd bent in landbouw. Het zou wel eens een doekje voor het bloeden kunnen zijn. U had toegezegd om de werktuigdagen in Oudenaarde, waar heel veel te doen was over mechanische onkruidbestrijding, te openen. Op het laatste moment hebt u afgezegd. Ook voor de open bedrijvendagen hebt u forfait gegeven.

Minister Vera Dua : Ik heb twee bedrijven bezocht.

De heer Jef Van Looy : Op 4 oktober 2001 hebt u een persconferentie gegeven over uw nieuw tijdschrift 'Buitenkans'. U hebt het ook over duurzame landbouw, zoals u het er altijd over hebt. Dan komt u plots op de proppen met het ammoniakbeleid. Niemand wist daarvan, zelfs uw eigen ambtenaar die daar aanwezig was, niet. U hebt vorig jaar in de commissie voor Economie op een vraag van

Van Looy

Agalev geantwoord dat u alle Europese landbouwraden zou volgen. U hebt deze zomer de informele raad die werd georganiseerd door minister Gabriels, bijgewoond. Voor de rest hebt u niets gevolgd.

Minister Vera Dua : Stop daar nu eens mee ! Ik ben naar alle landbouwraden geweest sedert het Belgisch EU-voorzitterschap. Ik loop niet met de hele pers achter mij aan. Daarom is dat ook niet bekend. Ik voel mij ook niet genooddaakt zoals bepaalde collega's om er de hele tijd rumoer over te maken.

De voorzitter : Laat ons correct zijn. We kunnen de minister niet achtervolgen over data en toewijzingen. Er zijn ook nog een aantal privé-zaken.

De heer Jef Van Looy : Dat vraag ik ook niet. Mijnheer de voorzitter, ik weet dat u zich altijd geïrriteerd voelt om de minister te verdedigen. Dit ging echter over een uitspraak in de commissie voor Economie. Ik heb daar niets van gehoord. Als dat alles is, zullen we dat zodra wel horen.

Maar er zijn nog een aantal zaken. Ik verwijs naar een artikel in de FET deze week over de federalisering van Landbouw. U hebt toen de verdeling 62 percent Vlaanderen tegenover 38 percent Wallonië laten vallen, zoals iedereen weet. Maar nu blijkt dat er nog meer aan de hand is. Trouwens, mevrouw Merckx-Van Goey heeft u daarover willen interpellieren maar dat is niet doorgegaan omdat een federale collega daarover een vraag heeft gesteld. Nu blijkt dat u de volgende twee à drie jaar zowat een klein miljard zal tekortkomen. Ik weet niet hoe dit komt.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Omdat de federale regering wil besparen.

De voorzitter : Mevrouw Merckx, u hebt het woord niet. Als u straks wilt deelnemen aan het debat moet u eerst luisteren.

De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Ik verwijs nog even naar de interpellatie van de heer De Meyer over het plattelandsbeleid. Ook daar zal de minister blijkbaar een pak geld tekortkomen en zullen heel wat toegezegde subsidies niet kunnen worden uitbetaald. Gisterenmiddag hoorde ik plots de minister op de radio. Er werd haar gevraagd wat ze zou willen doen opdat de mensen haar in de toekomst nog zullen

herinneren. Mevrouw de minister antwoordde dat ze een groot stadsbos wil realiseren zodat de bevolking van Vlaanderen voor de volgende twee- à driehonderd jaar weet wie Roodkapje in Vlaanderen is. *(Gelach)*

Als u Roodkapje van Vlaanderen wilt worden voor de volgende eeuw, zult u tegelijkertijd de boze wolf zijn voor de boeren want dat is de keerzijde van de medaille.

Ik wil nog iets zeggen over het ammoniakbeleid. U hebt enkele weken geleden in een andere commissie uw nota over duurzame landbouw voorgesteld. Hierin zegt u duidelijk dat iedere nieuwe maatregel die voor de landbouw van toepassing wordt niet alleen ecologisch maar eveneens economisch en sociaal moet worden getoetst. Dit is ook logisch, maar nu schuift u plots zonder overleg met boeren of landbouworganisaties een ammoniakbeleid naar voren dat nergens is getoetst.

Het is natuurlijk zo dat Europa tegen 2010 de ammoniakuitstoot wil reduceren. Europa heeft vandaag echter nog niet bepaald hoe dat moet gebeuren. Moet dat via de stal gebeuren of via iets anders ? Er staat nog niks op punt. Toch zijn er vrij strenge maatregelen die al tot in detail zijn uitgewerkt in de wijziging van de Vlare. Ze zouden van kracht worden op 1 januari 2002. Er moeten nog heel wat aanpassingen aan gebeuren. Tegen 2008 moeten alle varkensstallen emissiearm zijn. De rundvee- en de pluimveestallen moeten tegen 2010 emissiearm zijn.

De maatregelen worden nog strenger voor vee- en pluimveebedrijven die zich binnen 4 kilometer van een bos of een natuurgebied situeren. Ik zou kunnen aannemen dat u aan diegenen die na 1 januari 2002 een stal herbouwen of verbouwen zegt dat ze rekening moeten houden met de aangekondigde Europese maatregelen, maar ik vind het verkeerd om nu al maatregelen op te leggen en waarschijnlijk bouwvergunningen te weigeren omdat ze niet emissiearm zijn. Vandaag is de vraag wat emissiearm is. Hoe moet die stal worden gebouwd ? We zitten hier toch met een aantal problemen.

Nederland kent al tien jaar zijn groene-labelstallen. Vandaag wordt er van de meeste van die stallen gezegd dat ze wel goed bedoeld waren maar dat ze geenszins hebben bijgedragen tot de ammoniakreductie. Ook al zijn er staltypes bij die dubbel zoveel als een normale stal hebben gekost. Nu wordt er in het ammoniakbeleid gezegd dat de boeren vijf jaar meer krijgen en vijftien tot zestien jaar hebben om

Van Looy

hun stal af te schrijven. Daarna zal de stal emissie-arm moeten zijn.

U hebt een studie over de ontwikkeling laten maken in samenwerking met de universiteiten van Leuven en Gent. Uit die tabellen blijkt dat er niet veel mogelijkheden zijn om stallen aan te passen op een financieel aanvaardbare manier die ook nog een reductie geeft. Het zit allemaal in de categorieën 3 en 4 met een moeilijkheidsgraad die aangeeft dat het niet haalbaar is. Als u meer maatregelen wilt toepassen, zou u tenminste moeten beginnen zoeken naar goede technieken die vandaag haalbaar zijn. In Nederland zegt men dit ook en stelt men dat de Nederlandse initiatieven uit het verleden geen zin hebben.

U beroept zich op het milieubeleidsplan 1997-2001 en als minister van Leefmilieu kunt u dat natuurlijk. In dit plan staat dat we de verzurende componenten tegen 2002 moeten reduceren met 40 procent ten opzichte van 1990. Dat is natuurlijk correct maar het verwondert me dat u alleen maar spreekt over ammoniak. Waarom hebt u het niet over zwavel of NOX ? Zwavel heeft in het verleden een serieuze reductie gekend toen we, begin jaren tachtig, zijn overgegaan naar de kerncentrales. Die zullen echter verdwijnen. NOX daarentegen daalt niet maar neemt alleen maar toe. De technieken inzake personenvervoer en vrachtwagenvervoer verbeteren wel maar het aantal mensen neemt zo sterk toe zodat het geen effect heeft.

Waarom vermeldt u niet wat de boeren vandaag al hebben gedaan in die ammoniakreductie ? Vandaag wordt de mest voor 80 à 90 procent geïnjecteerd. We hebben vroeger in de commissie van Leefmilieu professoren horen zeggen dat het ammoniakverlies voor 90 procent te wijten is aan de manier waarop we mest verspreiden en de weersomstandigheden. De klassieke manier van het in de lucht uit te spreiden zie ik bij ons in de regio niet meer. Het is allemaal injectie. Alle mestopslagplaatsen zijn afgedekt vandaag. Volgens diezelfde professoren hebben de boeren al een reductie van 30 procent gerealiseerd ten opzichte van 1990. Ik vind dat nergens in uw persnota terug. U laat hierin nogmaals uitschijnen dat de boer de grote vervuiler is. Over zwavel en NOX spreekt u niet. Het gaat slechts over ammoniak als grote verzuurder. Wat de boer al gedaan heeft, zegt u niet, alhoewel u op dat moment toch ook minister van Landbouw was. Ik vind dat schandalig.

Mevrouw de minister, u zegt dat we vandaag in het Vlare afstandsregels hebben ten opzichte van niet-gesloten bedrijven. Volgens u was dat een sanitaire maatregel die niets te maken heeft met leefmilieu. Natuurlijk was dat een sanitaire maatregel maar het was ook meer dan dat. Het was ook een gezinsmaatregel voor gezinsbedrijven. Gesloten bedrijven zijn immers voornamelijk gezinsbedrijven. Nu gaat u applaus krijgen bij de integratiesector omdat u de afstandsregel eruit haalt voor niet-gesloten varkensbedrijven. Als u het vroeger had over de varkenshouderij, ging het over gesloten bedrijven. Nu zegt u hier niets meer over.

U vervangt de afstandsregels door afstandsregels in het kader van het ammoniakbeleid. Als een boer op 20 meter afstand van het bos zit, mag hij geen dieren meer houden. Op 50 meter van een bos mag hij nog twee koeien houden, op 200 meter nog acht koeien en op 500 meter nog 43 koeien. Ik heb het hier over koeien met het nodige jongvee. Ik wil wel eens zien welke boer vandaag met 43 koeien zijn kost kan verdienen. Vandaag komt een melkveebedrijf met 60 goede melkkoeien en het jongvee amper rond. Ik moet u niet vertellen dat het voor varkens- en pluimveehouderijen nog strenger is ten opzichte van de rundveehouderij. Dit laatste is nog eigenlijk een grondgebonden bedrijf, wat de anderen niet zijn. De maatregelen zijn zo streng dat er niks meer overblijft.

U hebt de tekening ook gezien in verband met mijn buurgemeente Wuustwezel. We hebben rondom alle bosgebieden 500 meter getrokken. We moeten er dus vanuit gaan dat al wat rood is geel wordt. Het is immers landbouwgebied. Wat blijft er dan nog over volgens u ? Drievierde van de bedrijven ligt in de 500-meterzone ! Wuustwezel is bovendien een heel open gebied. Met name in Loenhout liggen heel veel weides. Veel groengebied ligt daar niet. Het is trouwens een van de eerste ruilverkavelingsgebieden van de provincie Antwerpen. Ik kan u vertellen dat er zo goed als niets overblijft. Een paar weken geleden verklaarde u dat het mestprobleem is opgelost. Wel inderdaad, op deze manier zal het mestprobleem snel opgelost zijn. *(Opmerkingen van minister Vera Dua)*

Ik heb het laten opnemen in het verslag. U vertelde dat u methodes gevonden had waardoor het mestprobleem kon worden opgelost.

Ik geef u opnieuw het voorbeeld van de boer met 60 melkkoeien en evenveel jongvee. Dat aantal dieren is minimaal voor een leefbaar bedrijf. Het bedrijf van die boer ligt op 200 meter van een bos. Ik heb het nu over een bos op het gewestplan, het

Van Looy

hoeft geen echt bos te zijn. Die boer mag in 2010 nog slechts 8 koeien houden. Als hij erin slaagt om zijn stal aan te passen zodat die emissiearm wordt, mag hij 16 koeien met bijhorend jongvee houden.

In een natuurgebied van bijvoorbeeld 100 hectare mogen echter 200 runderen lopen. Wat doet u in dat geval met de ammoniakpollutie ? Wat is volgens u de ammoniakemissie van een dier dat buiten loopt ? Die emissie is veel groter dan van een dier dat op stal staat ! Hierover lees ik echter niets.

Ik heb nog een voorbeeld van een gemengd bedrijf met een minimaal aantal varkens en koeien. Het ligt op een kilometer afstand van een bos. Zelfs dat bedrijf zal moeten inkrimpen tegen 2010, ook al worden er emissiearme stallen gezet.

Ik vergelijk de situatie hier even met die in Nederland. We moeten trouwens niet ver gaan zoeken naar de basis van uw ammoniakvoorstel, want het is van een Nederlands voorbeeld overgenomen. Enkel de gegevens over de uitstoot van ammoniak verschillen. Ik kan daaruit enkel afleiden dat een Vlaamse koe meer ammoniak produceert dan een Nederlandse. (*Opmerkingen van minister Vera Dua*)

Ook Nederland stelt een 500-meterzone in. Binnen die zone mag een bedrijf echter nog 800 kilogram ammoniak produceren. Daar doet het er niet toe of het bedrijf zich op 20 meter of op 500 meter van een bos bevindt. 800 kilogram ammoniak komt overeen met een bedrijf van 75 melkkoeien en het jongvee. De Nederlandse boeren in die zone die hun stallen emissiearm maken, mogen zelfs 110 koeien houden. De boeren mogen er dus uitbreiden op voorwaarde dat ze onder de grens van 800 kilogram ammoniak blijven. De Vlaamse maatregelen komen erop neer dat hier geen landbouw meer mogelijk zal zijn in de 500-meterzone. Nochtans liggen de bedrijven in een landbouwzone, niet in een natuurgebied of bosgebied.

De gevolgen van de beperking van de ammoniakemissie in Wuustwezel komen neer op het voeren van een natuurbeleid, niet van een landbouwbeleid. In uw voorstel zit opnieuw de Groene Hoofdstructuur vervat die tien jaar geleden werd gelanceerd. Uw beleid heeft niets met ammoniakbeleid te maken.

Mevrouw de minister, ik merk dat u een onderscheid maakt tussen bossen, natuurgebieden en natuurreservaten. In de laatste twee gebieden zijn de regels minder streng dan in de bossen. Ik begrijp dit niet in het licht van de verzuring. Zwaveldioxide in combinatie met regen, levert zwavelzuur op.

Dat is een sterk zuur. Het valt neer op planten en bomen en richt heel wat schade aan. NOX levert in combinatie met regen salpeterzuur op. Ook dat is een sterk zuur. Ammoniak is echter een base. Het is helemaal geen zuur. Het kan dus niet als zure regen neervallen en kan bijgevolg geen directe schade aanrichten aan planten. Ik weet dat een aantal gevallen bekend zijn van dennebomen die bij heel strenge vorst werden aangetast door ammoniak, maar die bomen groeien naast een stal.

Mevrouw de voorzitter, ik zet mijn concrete vragen op een rij. Ten eerste, zijn de voorbeelden die ik heb gegeven, correct ?

Ten tweede, waarom wordt niet gewacht tot de Europese beslissingen terzake klaar zijn ? Het gaat immers niet op om nu Vlaamse maatregelen in te voeren en over een jaar of twee nieuwe, Europese maatregelen. Op die manier zullen de boeren opnieuw zaken moeten wijzigen.

Ten derde wordt gewerkt met een afschrijvingstermijn voor de stallen van tien jaar. Klopt dat ? Is die termijn combineerbaar met de VLIF-steun ?

Ten vierde, natuurgebieden vormen een lappendeken in Vlaanderen. Waarom wordt er een afstandsregel gehanteerd voor alle natuurgebieden en niet eerder ten overstaan van natuurgebieden met een bepaald belang of oppervlakte ?

Ten vijfde, hebt u al eens onderzocht hoeveel leefbare bedrijven zullen overblijven in Vlaanderen ? In Nederland krijgen de boeren de mogelijkheid om uit de gebieden te vertrekken op kosten van de overheid.

Ten zesde moet de ammoniakuitstoot halveren door middel van emissiearme stallen. Ik vind echter nergens een bewijs dat dit kan aan de hand van de bestaande technieken.

Ten zevende, wat doet u aan de emissie van dieren die buiten lopen ? Of houdt u daarmee geen rekening ?

Ten achtste, zijn deze maatregelen wel verenigbaar met die van de federale overheid inzake dierenwelzijn ?

Ten negende, zijn de termijnen van acht en tien jaar ingecalculeerd ? Stallen worden immers niet elke maand aangepast, maar normaliter pas om de 15 of 20 jaar.

Ten slotte, hoe zult u de bedrijven vergoeden die hun deuren moeten sluiten omdat ze niet langer leefbaar zijn ? Of bent u niet van plan om ze te vergoeden ?

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, er zijn drie redenen voor onze huidige grote problemen. Ze zaten opnieuw in de interpellaties vervat. Ten eerste wordt het probleem onvoldoende onderkend. Ten tweede wordt altijd weer gevraagd om te wachten op andere instanties. Ten derde wordt steeds opnieuw vergeleken met anderen die het minstens even slecht zouden doen. Dezelfde redenering werd tien jaar geleden ook gehanteerd bij het MAP. Daardoor kampen we nu met nog grotere problemen dan 10 jaar geleden.

De problemen worden onvoldoende onderkend. Uit internationale rapporten blijkt overduidelijk dat Vlaanderen op het vlak van ammoniakuitstoot grote problemen heeft. In Spanje, Italië, Finland is dit probleem veel kleiner. Corrigeren zal niet lukken door middel van een paar pennetrekken in de marge. We moeten ernstig optreden.

Het MAP is een mooi voorbeeld van het te lang wachten op andere instanties. Ik geef u nog een voorbeeld. Twee weken geleden was ik aanwezig tijdens een debat met onder meer een aantal jonge boeren. Zij vragen ons om vroeg te reageren en niet te wachten op de Europese richtlijnen, want tegen die tijd zullen hun stallen al zijn gezet en de investeringen al zijn gedaan. De mensen willen nu weten waar ze aan toe zijn. Ik denk dat dat beter is dan nog enkele jaren wachten tot het zwaard van Damocles boven hun hoofden hangt.

Er is inderdaad veel achtergrondvervuiling en die heeft verschillende oorzaken. Het is natuurlijk niet omdat er ook nog andere vervuiling is dat we moeten wachten. Ik pleit ervoor dat er op verschillende niveaus wordt ingegrepen.

Ik ga niet beginnen over de bossen en de negatieve effecten van verzuring, want ik denk dat de minister daar veel meer en veel juistere dingen over kan zeggen dan ik. De combinatie regen, bos en ammoniak zorgt voor een zeer grote verzuring. Bossen worden het slachtoffer van het feit dat ze goede luchtzuiveraars zijn. Er moet dus iets worden gedaan aan die ammoniak.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik heb enkele bedenkingen en nog twee vragen. De manier waarop de minister de maatregelen heeft voorgesteld, wordt door de sector als beschuldigend ervaren. De sector had dit niet verwacht van de minister van Landbouw. Bovendien lijkt het alsof er veel is

geïmproviseerd. Ik denk dat de heer Van Looy terecht heeft gezegd dat het letterlijk uitvoeren van deze maatregelen in Vlaanderen neerkomt op een koude sanering van de intensieve veehouderij met 50 tot 75 percent.

Enkele dagen geleden hadden we een zeer interessante discussie in de commissie voor Economie en Landbouw over de nota over duurzame landbouw. In die nota is duidelijk sprake van drie dimensies : een economische, een ecologische en een sociale. Het voorstel van de minister gaat slechts van één dimensie uit : de ecologische. Ik vraag mij dan ook af of zij het concept van de duurzame landbouw achter zich laat.

Ik heb ook een vraag voor de coalitiepartners. Toen minister Gabriëls bij de regering is gekomen en als troostprijs de VLAM kreeg, gebeurde er een aanpassing van het hoofdstuk over landbouw in het regeerakkoord. Ik vraag mij af of de VLD-fractie en de VLD-ministers akkoord zijn met de voorgestelde maatregelen in verband met ammoniakemissie.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Alvorens te antwoorden op de verschillende vragen, wil ik even de algemene context schetsen. Als we de ammoniakdruk in Vlaanderen bekijken, en als we die vergelijken met andere regio's, zelfs met regio's waar een grote veestapel is, dan moeten wij vaststellen dat Vlaanderen het slechtst scoort van heel Europa. Onlangs heb ik nog een kaart gezien, en Vlaanderen was daarop zeer duidelijk aanwezig. De achtergrondvervuiling door ammoniak is groot.

Als we spreken over ammoniak, dan spreken we over veeteelt. 93 percent van de ammoniak is afkomstig van de landbouw. Dat neemt niet weg dat wij ook maatregelen moeten nemen tegen andere verzurende componenten. Dat is al gebeurd en dat zal blijven gebeuren. Ik zal daar ook publieke verklaringen over afleggen en maatregelen voorstellen. Spijtig genoeg wordt dat meestal niet opgemerkt door mensen die zich met landbouw bezighouden, wat normaal is.

Naar aanleiding van het protocol van Göteborg hebben wij zeer zware reductieniveaus goedgekeurd en moeten goedkeuren. Die niveaus zijn nog eens verzwaaard op Europees niveau, waardoor wij nu enorme reductiepercentages moeten halen voor NOX, SO2 en ammoniak. Dat zijn de verzurende componenten.

Mijn probleem is dat het aandeel van het verkeer in de NO-vervuiling zo groot is dat ik als minister van Leefmilieu alleen maar een vermindering van

Dua

het verkeer kan voorstellen. Dat behoort echter niet tot mijn bevoegdheid. Voor SO₂ zijn er reeds zeer grote inspanningen gedaan en we hebben ten aanzien van het referentiejaar 1999 eigenlijk al een enorm reductiepotentieel gerealiseerd. We moeten echter nog een stapje verder gaan.

In verband met de ammoniak heeft mestinjectie al voor een verbetering gezorgd. Uit de metingen blijkt echter dat er nog steeds een zeer zware ammoniakdruk is in Vlaanderen. Ik zal niet te diep ingaan op het scheikundige aspect. Ik wil wel vermelden dat de omzetting van ammoniak in salpeterzuur zeer snel gaat. De invloed op de bossen situeert zich op twee niveaus. Enerzijds is er invloed via de bodem en anderzijds tast ammoniak de huidmondjes van naaldbomen aan, waardoor de vorstresistentie afneemt en waardoor naaldbomen in de omgeving van stallen afsterven. Onderzoek heeft dat al duidelijk aangetoond. Via de kaarten van de Vlaamse bosvitaliteit kunnen we de zones met intensieve veeteelt perfect aanduiden. We moeten dus sowieso voor ammoniakreductie zorgen.

De heer Van Looy heeft een paar keren allusie gemaakt op mijn moeilijke positie als minister die tegelijkertijd voor Leefmilieu en voor Landbouw bevoegd is. Dat is niet prettig, maar ik ben geen minister omdat het prettig is. Ik ben minister om een project te realiseren, namelijk de landbouw laten evolueren naar een duurzame landbouw, waarbij altijd rekening moet worden gehouden met de drie aspecten die de heer De Meyer zojuist heeft vermeld.

Er is een voorstel tot wijziging van de Vlarem waarover wordt gediscussieerd. Dat voorstel bevat twee aspecten. Enerzijds willen we een aantal zaken regelen in verband met mestverwerking en anderzijds willen we iets doen aan de ammoniakemissie. Waarom is dat tweede deel zo belangrijk? Ik krijg voortdurend vragen van de CD&V-factie, van landbouworganisaties en van de sector om de afstandsregels die nu in de Vlarem staan, te wijzigen. Ik denk dat die vraag terecht is. Er zijn nu afstandsregels die een sanitaire oorsprong hebben en die de landbouwbedrijven verplichten om op basis van allerhande criteria de overstap naar een grotere geslotenheid te maken. Die regels en criteria hebben tot gevolg dat een aantal bedrijven ze niet kunnen naleven. Als wij de Vlarem niet wijzigen, zullen we een heel aantal vergunningen niet kunnen vernieuwen. Wat nu in de Vlarem staat, is het

werk van mijn voorgangers. Vermits ik niet wil dat een aantal bedrijven moeten sluiten, wil ik wijzigingen doorvoeren. Er moet iets worden gedaan aan de afstandsregeling.

Hoe zullen we de wijzigingen doorvoeren? Mijn uitgangspunt is dat we generieke maatregelen moeten nemen in verband met ammoniak. Ik vermoed dat u en de landbouworganisaties daarmee akkoord gaan. Bij stalvernieuwing moet rekening worden gehouden met de ammoniakproblematiek. Europa zal ons dat toch opleggen. De landbouwers zeggen inderdaad dat ze het liefst zo snel mogelijk weten waar ze voor staan. Wie nu een nieuwe stal bouwt, wil een goede stal bouwen, zodat hij na twee of drie jaren niet nog eens een nieuwe stal moet zetten. Ik wil die zekerheid aan de landbouwers geven. Aan de andere kant willen we ook gebiedsgericht werken en rekening houden met het element ammoniak in de afstandsregels. In de tekst van de persontmoeting staat de achtergrond van het voorliggend plan beschreven. Er is door de werkgroep stallen een ammoniakreductieplan opgesteld. Ik heb expliciet gezegd welke voorstellen er zijn. Ze gaan ver, maar ik heb ze voorgelegd aan zowel de landbouworganisaties als aan de milieubewegingen. Er wordt volop onderhandeld. In functie van de resultaten daarvan zullen we zien hoever we daadwerkelijk kunnen gaan. Ik heb dat expliciet zo gesteld in de pers.

Dan wil ik even dieper ingaan op de vragen van de heer Matthijs. Voor de meeste industriële sectoren wordt het principe van afstandsregels niet gehanteerd. Voor de industrie worden in het algemeen zeer strenge emissiebeperkingen opgelegd zodat de uitstoot tot een minimum wordt beperkt. Voor de resterende emissies worden bovendien nog voorwaarden opgelegd inzake schouwhoogte en dergelijke om ervoor te zorgen dat de omgeving hiervan zo weinig mogelijk hinder ondervindt. Rond industriegebieden is in bufferzones voorzien ten opzichte van de meest kwetsbare gebieden. Bovendien moet een industrieel bedrijf, indien nodig, eveneens een groene bufferzone aanleggen op de eigen bedrijfsterreinen.

In het CEM-eindrapport van 1998 over verboden afstandsregels werd reeds aangehaald dat de huidige afstandsregels onvoldoende wetenschappelijk onderbouwd zijn, dat ze vooral geconcentreerd zijn in hoofde van de gezondheid en veiligheid van de mens en dat er onvoldoende rekening wordt gehouden met de mogelijke impact van hinderaspecten op de natuur.

Dua

Momenteel wordt nog onderzocht hoeveel vee­teeltbedrijven binnen een straal van 500 meter liggen van kwetsbare gebieden. Tevens wordt onder­zocht of het aantal gebieden ten opzichte waarvan de afstandregels zullen moeten gelden, beperkt kan worden naargelang de zuurtegevoeligheid en de grootte van het gebied en dergelijke meer. De resultaten van dit onderzoek zullen mee gebruikt worden om het kaderontwerp nader in te vullen.

U stelde nog een vraag over de uitzondering ‘tenzij het gaat om het houden van dieren ten behoeve van instandhouding van de natuur’. Iedereen weet dat wanneer een dier vrijloopt, er ammoniakemis­sie is. Ik heb geen zin om te stellen dat runderen niet meer buiten mogen lopen. In Nederland heeft de overheid op een bepaald moment die maatregel genomen. We richten ons op de andere mogelijk­heid om de ammoniakemissie te beperken, name­lijk de stallenbouw. We onthouden daarbij wel dat in de varkens- en kippenhouderij de dieren con­stant op stal staan. In de rundveehouderij moeten de dieren maar een beperkte periode op stal staan. De maatregelen op stalniveau zijn sowieso efficiën­ter in de eerste twee sectoren dan in de rundvee­houderij. Een rund stoot acht maal meer ammo­niak uit dan een varken. De maatregelen voor de rundveehouderij zullen dus een relatief grote im­pact hebben. We moeten voor de rundveehouderij nagaan wat economisch haalbaar is en in hoeverre de sector momenteel zeer ingrijpende maatregelen kan dragen. Ik ben zeker bereid tegemoet te komen aan een aantal opmerkingen van de CD&V.

Dan wil ik nu antwoorden op de concrete vragen van de heer Van Looy. Zijn voorstelling van de zaken is niet altijd even ernstig. Het principe van het voorstel is dat er afstandsregels worden vastge­legd. Iemand met een erg slechte stal mag maar een beperkt aantal dieren houden. Iemand die ver­beteringen aanbrengt aan de stal mag meer dieren houden. De referentienorm daarbij is de ammo­niakuitstoot.

U gaf als eerste voorbeeld een melkveebedrijf met 60 melkkoeien en evenveel jongvee waarvan de stal op 200 meter van een bos gelegen is. Dat be­drijf mag in het voorstel nog steeds hetzelfde aan­tal dieren houden. De landbouwer zal echter voor de meest verregaande reductiemaatregelen moeten kiezen waardoor hij binnen het emissieplafond valt. Men kan dus hetzelfde aantal dieren houden, maar er zullen ingrijpendere maatregelen op stalni­veau worden opgelegd naargelang de afstand kor­

ter wordt. Ik heb gevraagd om de gevolgen op eco­nomisch vlak te onderzoeken. Als blijkt dat dat bijna onmogelijk realiseerbaar is, moet de maat­regel worden bijgesteld. In uw tweede voorbeeld is zelfs nog een uitbreiding mogelijk, als men zich maar houdt aan een aantal emissiebeperkende maatregelen op stalniveau.

De internationale verplichtingen worden van toe­passing in 2010. Daarom worden de generieke maatregelen ook pas van toepassing tegen ten laat­ste 2010. Naast een generiek beleid worden de ge­biedsgerichte maatregelen vanaf 2002 van toepas­sing omdat de impact van een aangepast vergun­ningenbeleid pas na een tiental jaren voelbaar is. Naast het internationale beleid bestaat ook Actie 21 van het MINA-plan, waarmee reeds het engage­ment werd aangegaan om de ammoniakemissie te reduceren met 40 percent tegen 2002 ten opzichte van 1999. We halen nu met heel veel moeite 30 per­cent. Dat zal waarschijnlijk nog dalen omdat de to­tale hoeveelheid groter is dan oorspronkelijk werd ingeschat. Als we de mestverwerking echter kun­nen doen slagen, kunnen we nog meer reductie te­weegbrengen. In dat systeem wordt de mest name­lijk zeer snel afgevoerd waardoor de tijd van am­moniakemissie wordt ingekort.

Op uw derde vraag kan ik het volgende antwoor­den. Een overgangstermijn van circa 10 jaar is een redelijke termijn om te vermijden dat pas gebouw­de stallen onmiddellijk moeten vernieuwd worden. Dit is de afschrijvingstermijn die door specialisten werd aangeraden. In het VLIF staat echter geen fiscale afschrijvingstermijn.

Voor de bepaling van de afstandsregels werden alle natuurgebieden opgenomen om, na berekening en bespreking met de sector landbouw en natuur, het concept verder in te vullen. Nu proberen we om tussen de natuur- en bosgebieden een onderscheid te maken naargelang de zuurtegraad of gevoelig­heid voor ammoniak zodat we een differentiatie kunnen invoeren.

Wat uw zesde vraag betreft, verwijs ik naar de stu­die die werd uitgevoerd door de KU Leuven en de RU Gent over ammoniak- en geuremissies door de veeteelt. Die studie is u bekend, want ik zie dat dit lijvig document op uw tafel ligt. Deze studie resul­teerde in januari 2001 in een eindverslag dat drie delen omvat : bronnen en reductietechnieken, meetprocedure en voorstel van beoordelingsricht­lijn. Daaruit blijkt duidelijk dat bepaalde staltech­nieken moeten worden toegepast indien men re­ductiedoelstellingen vooropstelt. De te realiseren

Dua

emissiereducties zijn daarbij onder meer afhankelijk van de toegepaste stalsystemen.

Mijnheer Van Looy, men kan natuurlijk lang discussiëren over de juistheid van de inhoud van die studie. Ik kan enkel vaststellen dat die studie werd opgemaakt door landbouwspecialisten en dat er twee landbouwfaculteiten bij betrokken waren. Wie ben ik om te zeggen dat dit geen goede studie zou zijn ?

De heer Jef Van Looy : Er bestaat een massa reductietechnieken, maar die zijn niet haalbaar en evenmin betaalbaar. Die kunnen dus niet toegepast worden.

Minister Vera Dua : Er zit een boekje bij waarin alles omtrent de beperking van de ammoniakemissie wordt opgesomd en toegelicht. Die technieken, die ook in andere landen worden toegepast, bestaan dus, maar ze moeten wel nog op hun economische haalbaarheid worden onderzocht.

Bij de inventarisatie van de BBT-technieken heeft de wetenschappelijke werkgroep, die deze opdracht gekregen heeft, zich gebaseerd op de groenlabellijst van emissie-arme stallen uit Nederland én op de Europese BBT-lijst. Mijnheer Van Looy, ik ben gerust bereid aan die werkgroep de opdracht te geven na te gaan of het inderdaad juist is dat men nu in Nederland op bepaalde zaken terugkomt. Het valt me trouwens op dat Nederland steeds bijzonder verregaand is in verband met regelgeving, systemen en plannen, maar dat dit in de praktijk niet altijd goed opgevolgd wordt en de controle vrij beperkt is. Als u zegt dat het groenlabelsysteem in Nederland weinig succes boekt, dan komt dit misschien door de wijze waarop het in de praktijk wordt toegepast. Gelieve dit echter niet als een kritiek op Nederland te beschouwen. (*Gelach*)

Tot slot wens ik nog uitdrukkelijk te aandacht te vestigen op de mogelijke conflicten die kunnen ontstaan tussen enerzijds leefmilieu en anderzijds dierenwelzijn, net zoals in dit dossier gewezen wordt op de mogelijke conflicten tussen leefmilieu en landbouw. Ik ben me daar sterk bewust van. Daarom wil ik in de economische analyse van het geplande voorstel ook een analyse met betrekking tot dierenwelzijn opnemen.

Ik heb daarom aan die werkgroep de uitdrukkelijke opdracht gegeven ook rekening te houden met

het dierenwelzijn. Doet men dit niet, dan lopen we het gevaar in de toekomst door Europa op de vingers getikt te worden omdat men op dat niveau met betrekking tot dierenwelzijn andere en strengere normen hanteert.

Mijnheer Van Looy, u kunt dus zelf vaststellen dat dit debat in volle gang is. Een van de belangrijkste redenen waarom ik dit voorstel gelanceerd heb, is precies om eindelijk de ammoniakproblematiek in de landbouw ter discussie te stellen. Mevrouw Vertriest heeft er terecht op gewezen dat men er zeer lang over gedaan heeft om zich te realiseren dat de mestproblematiek dringend moest worden aangepakt. Helaas vergeet men al te vaak dat de ammoniakproblematiek daar sterk aan gerelateerd is. Die problematiek verdient daarom ten zeerste onze aandacht.

Ik heb het sterke voornemen daar iets aan te doen. Ik besef echter ook dat de landbouw rechtszekerheid wil in verband met afstandregels en stalconstructies. We moeten dan ook tot een uiteindelijk voorstel komen waarin rekening wordt gehouden met een aantal bezwaren op het voorstel dat uit die werkgroep komt. Ik neem me in ieder geval voor om, in overleg met de landbouworganisaties, snel tot een voorstel te komen dat ergens het midden zal houden tussen enerzijds het verregaande voorstel van de werkgroep stallen en anderzijds de huidige situatie waarbij met betrekking tot de stallen maar heel weinig wordt gedaan aan de ammoniakreductie. Ik hoop aldus een aanvaardbaar compromis te bereiken en hoop eveneens dat uw volgende interpellatie een positieve interpellatie zal zijn, namelijk een interpellatie om mij daarin succes te wensen.

De voorzitter : De heer Matthijs heeft het woord.

De heer Erik Matthijs : U hebt mijn vraag met betrekking tot de eventuele vergoeding niet beantwoord.

Minister Vera Dua : We hebben een sociale maatregel ingevoerd voor de varkenshouderij met de bedoeling de mestoverschotten met 10 percent te verminderen. Daardoor zal uiteraard ook de ammoniakemissie worden gereduceerd.

Er wordt met de landbouworganisaties over gepraat of we dit eventueel kunnen uitbreiden tot andere sectoren, bijvoorbeeld de rundvee- en de kippenhouderij. Ik voeg hier wel onmiddellijk aan toe dat er daarvoor momenteel geen geld is. Ik heb 3

Dua

miljard frank gekregen voor een periode van 3 jaar en heb me voorlopig gefocust op de varkenshouderij omdat het mestverwerkingsprobleem daar het meest acuut is. Indien men me meer financiële slagkracht zou geven, ben ik bereid dit systeem uit te breiden tot andere sectoren. Voorlopig is dat echter onmogelijk.

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Ook ik wacht nog op een antwoord op mijn vraag met betrekking tot de opkoopregeling voor de varkensbedrijven. Zal dit niet tot discriminatie leiden ? De ene kan immers uitstappen door de opkoopregeling, terwijl de andere – die ook zijn deuren moet sluiten – dat niet kan.

Minister Vera Dua : De maatregel werd voorgelegd aan en goedgekeurd door Europa. Europa weigert cofinanciering, maar heeft deze maatregel wel goedgekeurd omdat de intensieve varkenshouderij een sector in moeilijkheden is. Daar is de uitstapregeling dus mogelijk.

De heer Jef Van Looy : Nu voert u een ammoniakbeleid in waardoor bedrijven er straks toe verplicht zullen worden hun deuren te sluiten. Bepaalde bedrijven zullen gebruik kunnen maken van de uitstapregeling, maar pluimveebedrijven bijvoorbeeld niet. Dat is de discriminatie waarover mijn vraag handelde.

Eigenlijk is uw voorstel van oktober voorbarig. U zegt immers dat u nu pas gaat uitzoeken wat economisch haalbaar is, en men weet nog steeds niets met zekerheid over de technieken om de ammoniakuitstoot te reduceren.

Sta me toe even te verwijzen naar pagina 165 van deze studie. Daarin worden 34 BBT's opgesomd met het oog op ammoniakreductie in stallen. Daarvan zijn er twee die misschien tot op een zekere hoogte toepasbaar zijn. De 32 andere krijgen allemaal een code 3 of 4, wat dus wil zeggen dat men er beter niet aan begint omdat ze toch niet toepasbaar zijn. Wie gaat technieken opleggen zonder goed te weten wat ze inhouden en zonder zeker te zijn van de haalbaarheid en toepasbaarheid ? Is het aan Stedenbouw om daarover te beslissen ?

Minister Vera Dua : Het is de bedoeling om, als de Vlarem wordt gewijzigd, daar een brochure bij te voegen waarin de Beste Beschikbare Technieken

worden opgesomd. Daaruit kan men dan een keuze maken.

De heer Jef Van Looy : Er zijn veel keuzemogelijkheden. Dat heeft men in Nederland de voorbije tien jaar ook vastgesteld. Wat financieel haalbaar is, is heel beperkt. Dat volgt ook uit de studie die u hebt laten maken. Wat vandaag toepasbaar is, is de mestkaart. Veel boeren hebben dat. Wat vandaag toepasbaar is, is al in gebruik, tenzij misschien hier en daar een stal bij een oude boer.

Het is voorbarig en het is improvisatie. Aan de ene kant gaat u in detail, maar wat er moet gebeuren, staat niet opgeschreven, zoals de emissiearme maatregelen. U zegt dat u een brochure gaat bijvoegen, maar die moet nog geschreven worden.

Met dierenwelzijn zijn er ook problemen. Uit uw eigen cijfers stel ik vast dat kippen op legbatterijen maar half zoveel ammoniak produceren dan scharrelkippen. In Nederland zijn de verschillen nog veel groter. Ik ben er niet van overtuigd dat u hier niet met een dubbele agenda werkt. Ammoniak verzuurt de bodem, niet de plant. Het hangt ervan af hoe gevoelig de grond is voor verzuring. Heel wat natuurgebieden hebben verzuring nodig voor de groei. Andere gronden hebben dat veel minder nodig. Is het niet logisch dat u de afstandsregels hanteert ten opzichte van de gevoeligheid van de gronden ? Dat zit hier niet in. U hebt een voorstel geschreven dat in de Vlarem moet worden ingepast, en dat zit er niet in. Is het ook niet logisch dat u respect hebt voor bedrijven die vandaag vergund zijn ? Moet bijvoorbeeld een melkveebedrijf van zestig koeien niet inkrimpen ?

Minister Vera Dua : Mijnheer Van Looy, als er maatregelen voor emissiebeperking van ammoniak in de stallen worden genomen, kan dat bedrijf binnen de huidige voorstellen blijven bestaan.

De heer Jef Van Looy : Iemand met 40.000 braadkippen, die een hervergunning moest krijgen, krijgt maatregelen opgelegd voor de reductie van chloor- en ammoniakuitstoot in de stallen. Hij gaat in beroep en u bevestigt de maatregelen van de provincie. Men laat de prijs berekenen door twee firma's en er is een verschil van 1 miljoen frank. De ene komt uit op 20 en de andere op 21 miljoen frank. Dat bedrijf moet de deuren sluiten. Als dat uw maatregelen zijn, dan is dat niet haalbaar. Dit is puur improvisatie. U zegt dat u de haalbaarheid nog moet onderzoeken, maar intussen hebt u al gedetailleerde teksten aan de pers bezorgd.

Van Looy

Ik ben er niet van overtuigd dat dit een ammoniakbeleid is. In de 500-meterzone rond een bos van 5 hectare kan een bedrijf liggen, maar het kunnen er ook tien zijn. Wat betekent het ammoniakbeleid voor dat bos ? Dat is niet gedifferentieerd, er wordt geen onderscheid gemaakt. U wilt zoveel mogelijk landbouwbedrijven de duvel aandoen. De studie van de VMM van twee jaar geleden over de ammoniakmetingen hielden rekening met de wind. Er is een groot verschil tussen een bedrijf aan de westkant en een aan de zuidkant.

De voorzitter : Mijnheer Van Looy, wilt u stoppen met uw verhaaltjes en repliceren op wat de minister heeft gezegd. Dat is de bedoeling van de repliek. We zijn nu al een uur bezig met de twee interpellaties. Heb alstublieft respect voor uw collega's. U kunt nieuwe initiatieven nemen voor latere interpellaties.

De heer Jef Van Looy : Als u mij niet onderbroken had, was mijn repliek afgelopen. Er wordt alleen rekening gehouden met ammoniak die uit de stal komt. Weide-ammoniak speelt niet mee in het beleid.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mijn conclusie is dat het hier om een zuiver ecologische maatregel gaat. Tot vandaag was er geen aandacht voor de economische en de sociale gevolgen. Mevrouw de minister, u bent sterk in het improviseren, maar u mag niet overdrijven. Ik blijf met grote belangstelling uitkijken naar de houding van de VLD in deze, die toch beweert dat ze de boeren een warm hart toedraagt.

De heer Patrick Lachaert : Als de minister het doet zoals ze in een genuanceerde benadering in haar eindconclusie voorstelt, dan staan we daar volledig achter.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heren Matthijs, Van Looy en De Meyer en door mevrouw Vertriest werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Paul Wille tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het uitvoeringsbesluit rond de werking van bosgroepen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Wille tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het uitvoeringsbesluit rond de werking van bosgroepen.

De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : In het nieuw uitvoeringsbesluit inzake de werking van bosgroepen bestaat er mijns inziens een probleem omtrent privé-bosbeheerders. Deze bedrijven of eenmanszaken werken nu vooral voor grote boscijezenaars. Door het nieuwe besluit zouden er ook beheerstaken aan dergelijke bosgroepen worden gegeven. Dit zou oneerlijke concurrentie zijn vermits de bosgroepen dan subsidieerbaar zouden zijn.

De bedoeling van de bosgroepen is juist kleine boscijezenaars bij te staan en het gemakkelijk te maken om hun terreinen te beheren. Als er in een subsidie wordt voorzien per hectare grond die zij beheren, zou het volgens ons logisch zijn dat men zich beperkt tot kleine eigendommen. Hebt u daarover met de privé-bosbeheerders gesprekken gevoerd ? Gaat u dit beperken of niet ? Zo ja, hoe ziet u dat en wanneer zal uw besluit daarover klaar zijn ?

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Ik zou toch even willen ingaan op de oorsprong van die bosgroeperingen. De bedoeling was juist om het beheer te groeperen omdat de versnippering één van de grote problemen van onze bossen is. Ik heb weinig gemerkt van oneerlijke concurrentie in de hele Kempense heuvelrug. Ik kan me niet voorstellen dat daar veel oneerlijke concurrentie zou zijn. Ik zou het dan ook spijtig vinden indien er vele regels zouden toegevoegd worden om dit te beperken. Het lijkt me niet mogelijk om dit te beperken tot vijf hectare, alhoewel dit misschien anders is naar Oost-Vlaamse normen.

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Het ontwerp van uitvoeringsbesluit is klaar. Bij de privé-bosbeheerders was er binnen de Hoge Bosraad een brede consensus over de aanpak. In de Hoge Bosraad zitten veel boseigenaars die ook privé-beheerders zijn. In die zin is er dus toch al een discussie geweest.

Mijnheer Wille, het is wel juist dat er in Vlaanderen een beperkte maar groeiende groep van privé-bedrijfjes bestaat. Het betreft dan meestal studiebureaus die instaan voor het beheer van bossen die toebehoren aan privé-eigenaars. Deze sector is niet echt gestructureerd, onder meer door het ontbreken van een beroepsbelangenvereniging. Daarom heeft mijn administratie wel het initiatief genomen om met een aantal van die bedrijfjes een discussie te voeren over de besluiten. Hieruit is inderdaad gebleken dat er vrees bestaat voor het onbekende. Ook vrezen de bedrijfjes dat ze overbodig zullen worden gemaakt door de bosgroepen.

De praktijk toont aan dat dit zeker niet correct is in die zin dat de bosgroep niet als voornaamste taak heeft om de bossen te beheren. De bosgroep moet juist de boseigenaars stimuleren voor een gezamenlijk en duurzaam bosbeheer en hen verenigen zodat een efficiënt beheer mogelijk wordt. Het is niet de bedoeling van de bosgroepen om in concurrentie te treden met de privé-sector maar veel eerder om elkaars werking juist te versterken.

De praktijk toont nu reeds aan dat op plaatsen waar de bosgroepen actief zijn meer werk wordt uitbesteed aan die privé-bedrijfjes omdat die bossen er anders bijliggen. Nu hebben ze een gezamenlijk beheer en zoeken ze daartoe eventueel uitvoerders. Nu wordt overigens één Limburgse bosgroep gecoördineerd door zo'n privé-bedrijf. Dit bewijst dat ze echt complementair kunnen zijn.

De bosgroepen zoeken eigenaars op en geven hun advies. Indien beheerswerken door de bosgroep worden uitgevoerd, gaat het voornamelijk om onrendabele werken die anders achterwege worden gelaten. Het is niet de eerste taak van de bosgroepen om dergelijke werken uit te voeren, integendeel. Soms voeren ze werken uit, zoals het beheren van open plekken in een bos, die een belangrijke natuurwinst genereren. Ik hecht daar veel belang aan en ik vind het bijgevolg goed dat een bosgroep over een beperkte arbeidersploeg beschikt. Rendabele werken worden in de regel uitbesteed aan privé-bedrijven.

Mijnheer Wille, u vraagt me om een beperking in te stellen. Ik herhaal dat bosgroepen niet dienen om het beheer van de eigenaars over te nemen. Grote boseigenaars zijn belangrijk voor de bosgroepen omdat ze deel uitmaken van een bepaald boscomplex. Op die manier voeren ze samen met de kleine boseigenaars een gecoördineerd beleid. Ik zou het invoeren van een beperking een heel spijtige zaak vinden.

De ontwerptekst voor het uitvoeringsbesluit is klaar en zal binnenkort aan de Vlaamse regering worden voorgelegd, waarna het advies aan de Raad van State kan worden gevraagd en de tekst definitief kan worden goedgekeurd.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Frans De Cock tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de toepassing van de habitat- en vogelrichtlijn en de gevolgen voor de afgebakende gebieden

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de toepassing van de habitat- en vogelrichtlijn en de gevolgen voor de afgebakende gebieden.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Frans De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, deze vraag is gelinkt aan belangrijke dossiers zoals die over het Deurganckdok.

Ongeveer een half jaar geleden liet de minister weten dat de Vlaamse regering op haar voorstel een besluit goedkeurde over de aanwijzing en de instandhouding van het vogel- en het habitatrichtlijngebied. Nog geen maand later liet ze weten dat het habitatrichtlijngebied zou worden uitgebreid met 32.000 hectare tot 102.000 hectare. Samen met de 97.000 hectare van het vogelrichtlijngebied komt daardoor een gebied van ongeveer 200.000 hectare in aanmerking voor afbakening waarin gebods- en verbodsbepalingen kunnen gelden voor privé-eigenaars en grondgebruikers. Vervolgens werd de nieuwe afbakening overgemaakt aan de EU voor screening.

De Cock

Over de afbakening bestaan nog geen precieze gegevens. Ook over de bijkomende gebieden zijn nog steeds onvoldoende gegevens bekend. Bovendien is niet in een openbaar onderzoek voorzien. Nochtans lijkt me dat aangewezen bij een dergelijke operatie.

De minister stelt in haar omzendbrief aan de Vlaamse steden en gemeenten dat niet alle menselijke activiteiten in de speciale beschermingszones zullen worden verboden, maar dat passende maatregelen zullen worden genomen die voldoen aan de ecologische vereisten van de habitattypen en van de soorten waarvoor deze gebieden werden aangewezen. Hieruit kan worden afgeleid dat economische, sociale en culturele belangen pas mogelijk zullen zijn voor zover ze geen bedreiging vormen voor de ecologische doelstellingen in dat gebied.

Dit alles kan belangrijke gevolgen hebben voor de bestaande activiteiten in die gebieden, zoals wonen, werken en recreatie.

Mevrouw de minister, ik kreeg graag antwoord op de volgende vragen. Ten eerste, hoeveel kadastrale percelen woon-, industrie- en recreatiegebied vallen onder de afbakening van de richtlijngebieden ?

Ten tweede, volgens welke criteria werden de habitat- en vogelrichtlijngebieden geselecteerd ?

Ten derde, tot welke instantie kunnen privé-eigenaars zich wenden om na te gaan of hun percelen al dan niet binnen de afbakening zullen vallen ?

Ten vierde, hoeveel hectare privé-bossen gelegen in bos- en natuurgebieden, vallen onder deze afbakening ?

Ten vijfde, wat zijn op dit ogenblik de concrete gevolgen voor de eigenaars van de afgebakende kadastrale percelen ?

Ten zesde, voorziet u in compenserende maatregelen voor eigenaars die hun gebruiksrecht ingeperkt zien ? Kan er in voorkomend geval sprake zijn van planschade ?

Ten zevende, op welke wijze denkt u de bestaande activiteiten, het wonen, de industrie en de recreatie, te kunnen combineren met de beperkingen die gepaard gaan met deze richtlijngebieden ?

Ten achtste, kunt u aan uw collega bevoegd voor Ruimtelijke Ordening, vragen of de ruimtebalans en de doelstellingen zoals gedefinieerd in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen, niet kunnen worden aangepast indien het gebruiksrecht van de bestaande activiteiten wordt ingeperkt ?

Ten negende, voorziet u in een decreetswijziging waardoor een openbaar onderzoek mogelijk wordt of zult u sowieso een dergelijk onderzoek uitvoeren ?

Ten tiende, wanneer verwacht u een uitspraak van de EU over het Vlaamse voorstel ?

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Mijnheer de voorzitter, als bijkomende afbakeningen gebeuren, moeten we ons geen illusies maken : een groot deel van de gebieden zal zeker in huidige landbouwzones liggen. Ik vraag me echter af waartoe die gebieden zullen behoren. Zullen ze blijven behoren tot de 700.000 hectare zogenaamd landbouwgebied, of zullen ze tot de natuurgebieden of tot de groengebieden behoren ?

Zou het niet beter zijn om de afbakening van de gebieden te laten afhangen van een openbaar onderzoek ?

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Mijnheer de voorzitter, ik sluit me graag aan bij de vraag van de heer De Cock. De vogel- en habitatrichtlijngebieden vormen immers het belangrijkste deel van het Europees natuurbehoudbeleid. Heel het natuurbehoudrecht van de EU zit in de twee richtlijnen vervat. Als lidstaat zijn we verplicht om speciale beschermingszones aan te duiden. Tegelijkertijd moeten we ook passende maatregelen treffen waardoor de natuurlijke habitats kwalitatief hoogstaand blijven en er geen storende factoren ontstaan voor de soorten waarvoor de zones werden aangelegd.

Waar staan we met de Vlaamse wetgeving ? Veel van de bepalingen uit de Europese richtlijnen worden niet automatisch geïmplementeerd in onze wetgeving. Ons decreet op het natuurbehoud voldoet niet aan de Europese eisen. Wanneer zal de regering de twee richtlijnen implementeren ?

De heer De Cock vraagt wat de criteria zijn. Ze staan opgesomd in artikel 6 van de Europese richtlijn. We weten allemaal dat er nogal wat discussie wordt gevoerd over de concrete invulling ervan.

Merckx-Van Goey

Omwille van de rechtszekerheid is het hoogstnoodzakelijk dat de Vlaamse regering snel een beslissing neemt en een ontwerp van decreet indient.

Ik benadruk nogmaals dat het over heel belangrijke regels gaat. Het zou getuigen van grote rechtsvervuiling om de Raad van State, de MINA-raad en de SERV nog een keer buitenspel te zetten. Het is van essentieel belang dat deze instanties hun advies kunnen geven. Is er al een ontwerp van decreet? Zo ja, werd het al ter advies overgemaakt aan de Raad van State? Wat zal de implementatie precies inhouden?

Net als de heer De Cock ben ook ik benieuwd naar het overzicht van de kadastrale percelen en zou ik graag weten wat de gevolgen zijn voor de eigenaars ervan. Ik zou daarom graag een overzicht krijgen van de hangende dossiers waarin Vlaanderen of België in gebreke is gesteld omwille van een incorrecte toepassing van de twee richtlijnen. De minister kan mij dat altijd via de post bezorgen, als ze het nu niet bij zich heeft. Het is niet nodig dat er al een officiële ingebrekestelling is geweest. Het volstaat dat er vragen over zijn gesteld. Ik zou ook graag vernemen of de diensten van de minister werken aan bijkomende afbakeningen van gebieden die niet in de besluiten zijn vastgelegd.

De voorzitter : Mevrouw Vertriest heeft het woord.

Mevrouw Isabel Vertriest : Als het gaat over de habitat- en vogelrichtlijnen, heb ik de indruk dat er langs alle kanten aan de rem wordt getrokken. Dat merken we al jaren. Het decreet natuurbehoud moet worden aangepast. Ik zou graag hebben dat dit dossier zo snel mogelijk vooruit gaat, dan kunnen de afbakeningen er eindelijk komen.

De voorzitter : Onze fractie heeft een voorstel van decreet ingediend over de wijzigingen en de implementatie van de Europese richtlijnen via een afzonderlijk decreet. Dat staat nu ook onderbouwd in het decreet dat wordt besproken in de Verenigde Commissies. Wij zullen dat hier politiek vertalen in de commissie.

Er is dus een voorstel van decreet, maar de minister werkt ook aan een ontwerp van decreet. Wij zijn in deze commissie overeengekomen dat wij tegen het einde van het jaar voor een van de twee zouden kiezen. Dat zal onze werkzaamheden bepalen. Onze afspraak is dat we tegen het einde van het jaar de vertaling in deze commissie politiek formaliseren.

Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, collega's, ik zal eerst op de concrete vragen antwoorden. Wij hebben inderdaad een uitbreiding goedgekeurd van de habitatrictlijngebieden. Het ging voor een deel om een correctie. Er zijn stukken weggenomen van de vroegere richtlijngebieden en er zijn stukken bijgekomen. De afbakeningen zijn gedigitaliseerd in kaart gebracht op schaal 1/10.000. Dat betekent dat er geen discussie over de afbakeningen mogelijk is. Ze zijn zeer specifiek. De habitatrictlijngebieden en de vogelrichtlijngebieden overlappen elkaar voor 30 percent. Dat is normaal. Het gaat dus in het totaal niet om 200.000 hectare maar wel om 163.000 hectare.

Het Instituut voor Natuurbehoud maakt dezelfde oefening voor de vogelrichtlijngebieden. Daar zijn immers een aantal gebieden in opgenomen die er niet in thuishoren, zoals bouwzones. Ook wordt er bekeken of er geen uitbreidingen mogelijk zijn.

Van de 163.000 hectare is 2.736 hectare woon- en woonuitbreidingsgebied, 1.902 hectare recreatiegebied, 4.576 hectare industriegebied, 15.759 hectare bosgebied en 111 hectare bosuitbreidingsgebied. 106 hectare is gereserveerd voor speelbossen of -weiden. Voor het overige gaat het om natuur- en landbouwgebied, maar daarvoor beschik ik niet over cijfers. Het industriegebied bestaat voornamelijk uit havengebied, uitbreidingsgebied en reserve.

In Frankrijk gaat men in dit alles veel verder. Daar bakent men bijvoorbeeld hele regio's af waarin ook woonzones liggen. Dat is misschien belangrijk om te onthouden bij de discussie.

Europees staat vast waarop wij ons moeten baseren voor de afbakening. Als in een gebied van een bepaalde vogelsoort een bepaald percentage van het totale Europese of wereldbestand voorkomt, dan moet dit gebied worden aangeduid als richtlijngebied. Hetzelfde geldt voor de habitats. Als een bepaalde habitat ergens voorkomt, dan moet men dat gebied aanduiden als richtlijngebied. Wie dat niet doet, wordt op het Europese matje geroepen. De discussie over een openbaar onderzoek is dus een interessante discussie, maar weinig relevant. Neem nu de trekvogels. Als van een bepaalde trekvogelsoort 1 percent voorkomt in een bepaald gebied, worden we door Europa verplicht om het gebied af te bakenen, ook al zou uit een openbaar onderzoek blijken dat de mensen die daar wonen, dat niet zien zitten. Een openbaar onderzoek is dus niet echt relevant in de context van Natura 2000.

Dua

Zo'n openbaar onderzoek is natuurlijk wel mogelijk als we beslissen om zoveel mogelijk gebieden in het VEN op te nemen. We zijn dat trouwens van plan. Ik vind dat we een openbaar onderzoek moeten introduceren via de wijziging van het decreet natuurbeschoud. We mogen dit echter niet met het voorgaande verwarren.

Er bestaan analoge kaarten op 1/20.000. Elke gemeente heeft een cd-rom gekregen met de afbakeningen. Men kan via het internet kaarten raadplegen. Men kan bovendien bij de afdeling Natuur terecht met alle vragen. Binnenkort kunnen de afbakeningen ook zeer gedetailleerd worden bekeken via het geo-loket van OC-GIS Vlaanderen.

Hoeveel bossen zitten er in de afgebakende gebieden? Er zit 27 percent van de privé-bossen in en 47 percent van de openbare bossen.

Een vogel- of habitatrictlijngebied is niet hetzelfde als een reservaatgebied. Er zijn verschillen. In rictlijngebieden mag men wonen, werken en recreëren, zolang er geen significant negatieve gevolgen zijn voor de habitats of de vogelsoorten in kwestie. Dat komt overeen met de zorgplicht die in het decreet natuurbeschoud staat. De afdeling Natuur staat in voor de toetsing bij het afleveren van een stedenbouwkundige vergunning of een milieuvergunning. Er is een wijziging van het decreet natuurbeschoud in voorbereiding. Wij zijn immers in gebreke gesteld omdat we de rictlijnen niet voldoende hebben geïmplementeerd in onze wetgeving. We moeten daar dringend iets aan doen en we zijn daar dan ook mee bezig.

De gebiedsgerichte maatregelen voor het behoud en de ontwikkeling van de habitats en de vogelsoorten waarvoor beschermingszones zijn afgebakend, zullen worden opgenomen in een natuurrichtplan. Daarin zullen we zeer gedetailleerd per gebied kunnen beschrijven wat er mogelijk is. Dit natuurrichtplan zal pas ingaan na een openbaar onderzoek.

Op dit ogenblik is er reeds in een aantal stimulerende maatregelen voorzien in de context van de gebiedsgerichte verscherping van de bemestingsnorm en het MAP 2. Wij kunnen via beheersovereenkomsten vergoedingen geven. In de toekomst zullen we op meer algemene schaal voor de habitatrictlijnen nagaan hoe in de context van een natuurrichtplan vergoedingen kunnen worden gegeven aan eigenaars en grondgebruikers. De voorwaarde is natuurlijk wel dat er in het natuurricht-

plan staat dat er iets moet gebeuren. In verband met die vergoedingen moeten we nog wat werk verzetten.

Planschade is nu niet mogelijk. Als er op basis van de afbakening gevolgen komen via het decreet van ruimtelijke ordening, dan behoort planschade natuurlijk wel tot de mogelijkheden, bijvoorbeeld voor een woongebied dat samenvalt met een vogelrichtlijngebied en waarvoor we aan minister Van Mechelen vragen om van dat gebied natuurgebied te maken.

Recreëren en wonen zijn geen probleem in een speciale beschermingszone. Het kan er zelfs zeer aangenaam wonen zijn. Als er significante negatieve gevolgen kunnen worden verwacht, dan moeten er maatregelen worden genomen om die tegen te gaan. Zo kunnen we een milieuvergunning weigeren omdat het om een Natura 2000-gebied gaat. Als het gaat om projecten van groot openbaar belang of in functie van de menselijke gezondheid, de openbare veiligheid of het milieu, kunnen ze wel worden gerealiseerd, liefst op een alternatieve plaats of moet er worden gezocht naar voldoende compenserende maatregelen. Daar is het algemeen belang cruciaal.

De ruimtebalans moet niet worden aangepast om de doelstellingen van de habitat- en vogelrichtlijn te realiseren. Wel kan het zinvol zijn om een aantal bestemmingen aan te passen in het kader van de afbakening van de natuurlijke structuur. Ik heb daarover regelmatig overleg met minister Van Mechelen. Hij zal rekening moeten houden met de ruimtebalans. De aanduiding zelf hypothekeert de ruimtebalans niet.

De afbakeningen en de bijhorende wetenschappelijke gegevens worden momenteel in opdracht van de Europese Commissie onderzocht door het European Topic Centre for Nature Conservation. Ik verwacht het resultaat hiervan in de loop van volgend jaar.

Op vraag van de regering is op de oefening die we vorig jaar maakten, een speciale peer review toegepast door een aantal wetenschappers. Ze kwamen tot de conclusie dat het een heel goede oefening is.

Mevrouw Merckx, ik kan u de gevraagde lijst bezorgen, maar ze is niet aangenaam. Er wordt een oordeel over mijn voorgangers geveld. Daaruit blijkt dat er nooit rekening is gehouden met de Natura 2000-gebieden.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Frans De Cock : Mevrouw de minister, ik dank u voor haar antwoord. Er is in elk geval beweging in het dossier. Er bestaat heel wat commotie en ongerustheid op het terrein zelf, niet in het minst in de landbouwmiddens.

U stelt in uw antwoord dat de activiteiten geen significante negatieve gevolgen mogen veroorzaken aan de habitat. Ik vind dat nogal subjectief. Kunt u concreter omschrijven wat geen significant negatief gevolg is ?

Minister Vera Dua : Ik vraag aan het Instituut voor Natuurbehoud om op wetenschappelijke gronden te bewijzen of er al dan niet significante negatieve gevolgen zijn. Daar wordt niet lichtzinnig mee omgesprongen. Het is dikwijls erg moeilijk om een in-greep te evalueren.

De voorzitter : Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey : Zal de minister een voorontwerp van decreet houdende de implementatie van de twee richtlijnen indienen ? Er wordt hier wel gezegd dat men dat via een voorstel van decreet wenst te doen. Dit is volgens mij niet opportuun. Daarbij ontbreken de gebruikelijke adviezen. Als het toch via een voorstel van decreet gebeurt, vraag ik officieel het advies van de Raad van State.

De voorzitter : Dat staat nu niet op de agenda. U kunt dat vragen als het wel aan de orde is.

Minister Vera Dua : Een van de eerste dingen die ik als minister heb gedaan, is via een uitvoeringsbesluit de implementatie van de Natura 2000-richtlijnen garanderen. Spijtig genoeg ligt dat al anderhalf jaar bij de Raad van State. Ik verkies altijd ontwerpen boven voorstellen van decreet. Als we door dit zo snel mogelijk te doen op een beter blaadje komen bij de Europese Commissie, dan ben ik daar wel voorstander van.

De voorzitter : De heer Van Looy heeft het woord.

De heer Jef Van Looy : Veel habitat- en vogelrichtlijngebieden zullen straks in de 750.000 hectare landbouwgebied liggen.

Minister Vera Dua : Ik denk dat het beter is om daar de ruimtelijke gevolgen aan te koppelen. Ik bedoel dan een omzetting naar natuurgebied dat gecompenseerd wordt met andere gebieden, zodat het geen hypotheek legt op het volle gebruik van de 750.000 hectare.

De heer Jef Van Looy : De afbakening is dus erg belangrijk. U zegt dat een openbaar onderzoek niet relevant is. U gaat er dan wel van uit dat diegene die de afbakening doet, geen fouten kan maken. Ik vind dat spijtig.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de overstromingspolitiek in de deelgemeenten van de stad Antwerpen

Vraag om uitleg van de heer Robert Voorhamme tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de wateroverlast te Antwerpen

De voorzitter : Aan de orde zijn samengevoegde vragen om uitleg van mevrouw Van den Eynde tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de overstromingspolitiek in de deelgemeenten van de stad Antwerpen en van de heer Voorhamme tot minister Dua, over de wateroverlast te Antwerpen.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, wie gedacht had dat Merksem, en in het bijzonder de IJslandwijk, door de installatie van extra-noodpompen, nu eindelijk verlost zou zijn van de wateroverlast had het verkeerd voor. In juli werd deze Merksemse wijk reeds voor de derde keer in drie jaar tijd het slachtoffer van grote waterrellende. De hulpdiensten kregen op het drukste moment van de nacht 95 noodoproepen. Veelal kwamen de oproepen uit dezelfde straten uit de Merksemse IJslandwijk, waar men in eerste instantie een voorzichtige rampenfase 1 afkondigde. Enkele parkeergarages konden gevrijwaard blijven. De hulpdiensten menen dat de problemen vooral bij de communicatie met Aquafin lagen.

Ook in de Hobokense wijk aan de Lage Weg had men met zware wateroverlast te kampen. De problemen zouden daar al decennia lang bekend zijn. De buurtbewoners van de getroffen wijken menen dat de aandacht voor een groot deel op Merksem is gevestigd, waardoor men vreest dat Hoboken vergeten wordt. De stedelijke overheid had reeds in

Van den Eynde

1998 bij monde van de toenmalige schepen van Openbare Werken formeel beloofd de buffervijver 'Houwer van 't Kiel' een stuk groter te maken en veel zwaardere pompen te installeren, en dit in samenwerking met Aquafin. Hoboken hoopt alvast op een verbetering wanneer het pompstation op het Kielsbroek gereed zou zijn, maar de eerste steenlegging werd pas einde mei van dit jaar gelegd.

Mevrouw de minister, lagen de communicatieproblemen met Aquafin inderdaad aan de basis van de ramp in Merksem, IJslandwijk, waardoor de pompen te laat of onvoldoende werden ingezet in juli laatsleden? Bent u op de hoogte van de mogelijke oorzaken van de wateroverlast in de Lage Weg, waar sommige huizen op 25 jaar tijd reeds 20 maal met wateroverlast te kampen kregen? Werden er in het verleden afspraken gemaakt om de buffervijver 'Houwer van 't Kiel' uit te breiden? Wat is de stand van zaken van de aanleg van het pompstation Kielsbroek? In welke oplossingen voorziet u om de wateroverlast in de IJslandwijk en de Lage Weg te voorkomen, in afwachting van de inwerkingtreding van het pompstation Kielsbroek?

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Mijnheer de voorzitter, ik wil me beperken tot de toestand in Merksem. Met de wateroverlast van 23 juli laatstleden waar de schade voor de bewoners van Merksem veeleer beperkt bleef, is desalniettemin de ramp van 1998 terug brandend actueel. Wat zich op 23 juli heeft voorgedaan, heeft nogmaals aangetoond dat de angst er bij de bevolking goed in zit. Het is bijna een syndroom geworden en ik kan dat goed begrijpen. Hier zijn ingrepen nodig. Dat deze niet als bij toverslag gerealiseerd kunnen worden, is voor de bevolking misschien wel begrijpelijk.

Het onzekerheidsgevoel dat bij de mensen leeft, heeft ook veel te maken met de manier waarop in de voorbije jaren informatie verstrekt werd over de toestand, over de noodzakelijke ingrepen en over de stand van zaken van de inspanningen die geleverd werden of moeten worden of van de werken die noodzakelijk of in uitvoering zijn.

U hebt zelf op uitnodiging van de districtsraad van Merksem op woensdag 10 oktober uitvoerig tekst en uitleg verschaft aan enkele tientallen bewoners en lokale politici. Het is zeker toe te juichen dat u als minister deze confrontatie bent aangegaan en

dat hier een en ander in een juist perspectief geplaatst werd. Ik meen echter ook dat u hierbij zeker tot de vaststelling bent gekomen dat een degelijk gestructureerde communicatie – dus geen ad-hoccommunicatie – en een doorgedreven samenwerking tussen de diensten van de verschillende betrokken overheden cruciaal is om bij deze slachtoffers en potentiële slachtoffers het geloof in een zorgzame overheid te herstellen.

Tijdens de Antwerpse gemeenteraadszitting van 22 oktober 2001 werd gevraagd om een gestructureerde vorm van interne en externe communicatie en overleg met de betrokken diensten van de verschillende overheden op poten te zetten. Deze zou de vorm aannemen van een soort task force om vanuit de verschillende diensten, maar dan wel via één loket, de communicatie aan de bevolking te verzorgen. Er werd daarbij voorgesteld om de regie toe te vertrouwen aan de stad Antwerpen.

Op de hoorzitting die op 10 oktober in Merksem plaatsvond, vroegen de bewoners uitdrukkelijk om een noodgenerator aan te kopen voor de pompen van de IJskelder te Merksem. Ook de stedelijke diensten zijn absoluut vragende partij voor een dergelijke noodgenerator. De kosten hiervoor zouden om en bij de 2,5 miljoen frank liggen. Op deze vraag antwoordde Aquafin zeer ontwijkend. Specialisten beweren dat een stroompanne – bijvoorbeeld bij een storm – zonder een dergelijke noodgenerator fatale gevolgen zou kunnen hebben voor de hele buurt. Een bedrag van 2,5 miljoen frank is niet niks, maar in verhouding tot de angst die een hele wijk ondergaat, is het eigenlijk maar een klein bedrag.

Bent u bereid om onder regie van de stad Antwerpen samen met haar diensten op een loyale manier mee te werken aan een gestructureerde vorm van overleg tussen de diensten van de verschillende betrokken overheden betreffende de vordering van alle werken die ter voorkoming van de watersnoden – zoals die van september 1998 en 23 juli 2001 te Antwerpen – nog in voorbereiding of in uitvoering zijn?

Kunt u uw standpunt kenbaar maken over de vraag naar een noodgenerator voor de stroomvoorziening van de pompen van de IJskelder te Merksem?

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Mevrouw de minister, het was inderdaad goed dat u op de bijeenkomst in Merksem aanwezig was. Ondertussen is er al heel

Malcorps

wat gebeurd en wordt nog een en ander in het vooruitzicht gesteld.

Graag had ik u in dit verband nog enkele punctuele vragen willen stellen. Hoe zit het met de timing ? Eén collector van het Schijn zou reeds van slib gesaneerd zijn, maar wanneer zal dit voor de tweede het geval zijn ? Hoe zit het met die twee mobiele reuzepompen ? Zal die tweede reuzepomp er nog dit najaar komen ? Een derde en laatste vraag heeft te maken met een bekommernis van de VZW Natuurreservaten. Behoort een volledige afkoppeling van het Schijn en een vroegere uitmonding in het Albertkanaal tot de mogelijkheden ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Sta me toe eerst de vraag van mevrouw Van den Eynde te beantwoorden.

Uw vraag werd gesteld op 23 september. U weet dat er ondertussen een hoorzitting heeft plaatsgevonden op 10 oktober, en dit op verzoek van het district Merksem. Tijdens die hoorzitting te Merksem is gebleken dat tussen alle betrokken waterbeheerders, namelijk de afdeling Water van het Vlaams Gewest, de provincie Antwerpen, de stad Antwerpen en de NV Aquafin, een uitstekende samenwerking is tot stand gekomen, wat reeds tot snelle interventies heeft geleid.

Zowel de vizels als de noodpompen werken automatisch. Dit betekent dat het starten en het stoppen gebeurt op basis van een peilmeting in de influentput van de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) Merksem. Deze automatische werking heeft perfect gewerkt tijdens de regenbui van 23 juli 2001, dat kan worden aangetoond aan de hand van de geregistreerde gegevens van de peilingen in de influentput en de starts en stops van de vizels en de pompen. Om mogelijke geruchten uit de wereld te helpen is dan ook voorgesteld om deze grafieken zo openbaar mogelijk te maken en indien haalbaar zelfs raadpleegbaar op internet. Zo zou elke burger vanuit zijn woonkamer op zijn computer op elk moment – dus van bij de eerste regendruppel – kunnen volgen hoe hoog het peil staat. Indien de regen aanhoudt, kan men zelfs zien wanneer de pompen in gang schieten. Dit is een goede zaak die misschien het trauma van de bewoners zal verzachten.

De oorzaken van wateroverlast in de Lage Weg te Hoboken liggen onder meer aan een aantal struc-

turele gebreken in het rioleringsstelsel. Deze manifesteren zich telkens bij noodweer en behelzen een opstuwning van het rioolwater ingevolge grote ladingverliezen in het stelsel, de infiltratie van grondwater in het rioolstelsel en de werking van de overstort aan de Krügerbrug.

De buffervijver Den Houwer waarin het rioolstelsel van Hoboken uitmondt, wordt op regelmatige tijdstippen uitgebaggerd door de NV Aquafin zodat de vijver haar maximale buffercapaciteit behoudt. Ik denk niet dat er een vraag bestaat om die uit te breiden.

De werken aan het pompstation op het terrein van de RWZI Antwerpen-Zuid die het overtollige rioolwater naar de Schelde verpompen, zullen midden 2002 voltooid zijn.

Hiermee heb ik ook reeds gedeeltelijk geantwoord op de vraag van de heer Malcorps met betrekking tot de timing.

Op 10 oktober heb ik de complexe problematiek van de wateroverlast en de reeds genomen en nog te nemen maatregelen op een openbare hoorzitting van de districtsraad van Merksem ter plaatse toegelicht. Dit was bijzonder nuttig. Ik had heel wat moeilijkheden verwacht, maar de mensen bleken wel begrip op te brengen voor het feit dat een en ander zo lang geduurd heeft. Ik heb bij deze gelegenheid bevestigd dat de nodige financiële middelen voor het oplossen van de wateroverlast te Merksem zullen worden vrijgemaakt en ter beschikking gesteld van de bevoegde administraties. Een van die maatregelen is het ruimen van de overwelving van de Grote Schijn. Er werden tijdens de hoorzitting dia's getoond van wat dit werk eigenlijk inhoudt. Dat is spectaculair. Men moet daar met een bobcat ingaan en zo de zaak opruimen. Op die manier kan men zien hoe moeilijk dat werk is. Het is dus niet verwonderlijk dat die operatie een heel seizoen duurt.

Deze zaken gebeuren of moeten gebeuren : het ruimen van de Verlegde Schijns ; het bouwen van een afleiding van piekdebieten op het Groot Schijn naar het Lobroekdok met een pompstation ter hoogte van de Schijnpoot, en een persleiding ; het creëren van een zandvang voor de overwelving van het pompstation Schijnpoot ; het afleiden van het bovendebiet van het Groot Schijn en zijn zijlopen naar het Albertkanaal ; het bergen van piekdebieten te Wijnegem/Wommelgem ; het bouwen van bijkomende pompcapaciteit op de Verlegde Schijns en het uitvoeren van een modelleringstudie over het stroomgebied van het Groot Schijn. Op een be-

Dua

paalde plaats zal de stad Antwerpen ook een bufferbekken creëren om het overvloedige water weg te draineren. Dat zijn enorme technische en financieel zware operaties die samen 1 miljard frank zullen kosten. Dat zal over 2 tot 3 jaar moeten worden gespreid. Op die manier pogen we het risico maximaal te verminderen.

Het uitgangspunt is dat daar een woonwijk ligt die er niet zou mogen liggen. Die mensen kunnen daar niet aan doen. We zullen maximale curatieve maatregelen nemen in de hoop dat er niets meer gebeurt. Wat er in juli is gebeurd, is uitzonderlijk. Ik denk dat we daarmee een groot deel van de problemen kunnen oplossen.

Er is vroeger al overleg geweest tussen Aquafin en Antwerpen over de investerings- en exploitatiedossiers van de rioolwaterzuiveringsinfrastructuur. Als er een alarmfase intreedt, worden de stad en de operatoren van Aquafin automatisch verwittigd. Er is een overeenkomst tussen Aquafin en de stad Antwerpen in voorbereiding voor de exploitatie van de ruiencollector begin 2002. Met de afdeling Water van Aminal bestaat de samenwerking uit de bediening van de noodoverlaat op de waterloop het Schijn aan de Schijnpoot bij het begin van de Schijnoverwelling.

Dan is er alleen nog discussie over wie de coördinatie op zich neemt. We moeten opletten dat er geen verschillende overlegstructuren ontstaan. Normaal doet de afdeling Water de organisatie van de modelleringen van het Schijn en zit daarom ook het lokaal wateroverleg voor. Het is belangrijk dat men goede afspraken maakt, wie coördineert is minder belangrijk. Op het lokaal wateroverleg, waar de verschillende bestuursniveaus aanwezig zijn, worden alle maatregelen besproken.

Over de noodgenerator is enig misverstand ontstaan. Er zijn twee generatoren nodig. Enerzijds is er een generator nodig om de mobiele pomp te laten werken. Blijkbaar wordt er nu een generator gehuurd. Ik heb voorgesteld om die generator in eigendom te nemen zodat die altijd onmiddellijk ter beschikking is en in werking kan treden op het moment dat er een probleem is. De afdeling Water bereidt daarover een dossier voor. Anderzijds is er een generator nodig in het hypothetisch geval van een stroompanne in de RWZI van Merksem. Daarover is er discussie met Aquafin. Aquafin zegt dat een noodgenerator altijd klaar moet staan en kunnen werken. Dat betekent dat men die altijd in werking moet stellen opdat hij zou blijven functio-

neren. Een noodgenerator in alerte toestand vraagt een groot onderhoud. Een panne kan binnen het half uur worden hersteld. Op een cruciaal moment kunnen die 30 minuten natuurlijk heel veel betekenen. Daarom hebben we gevraagd om in de modeleringsstudie na te gaan in hoeverre een panne van 30 minuten overbrugbaar is. Als daaruit blijkt dat een noodgenerator nodig is, moeten we ervoor zorgen dat er een aanwezig is. We moeten ook niet overdrijven met onze voorzorgsmaatregelen. Als we voor elke RWZI rekening moeten houden met elke mogelijke panne, dan staan we voor onoverkomelijke kosten. In dit specifieke geval willen we dat laten onderzoeken.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mevrouw de minister, u bevestigt dat de drie pompen die daar zijn geïnstalleerd, werken. Dan kunnen we alleen maar concluderen dat die drie pompen onvoldoende zijn. De vierde pomp met de noodgenerator is dus noodzakelijk. Ik wil daar dan ook voor pleiten.

De heer Voorhamme zegt dat de waterlast beperkt was tot die wijk. Op een gegeven moment bereikte het waterpeil toch 60 centimeter. In vergelijking met wat er in het verleden is gebeurd, zijn we al tevreden dat het maar 60 centimeter was. De mensen die daar wonen hebben hun meubelen in de garage op een verhoog geplaatst. Ik zou daar dus niet te licht overgaan.

Een goede samenwerking met de districtsraad is noodzakelijk, mevrouw de minister, maar ik wil er toch op aandringen dat u aan de stad Antwerpen vraagt dat ze verantwoordelijkheid opneemt. De mensen in deze wijken kunnen nog steeds niet op hun beide oren slapen.

Minister Vera Dua : De afdeling Water beschikt over een zware, mobiele pomp die wordt ingezet bij noodsituaties. We hebben beslist dat die mobiele pomp een standplaats heeft in Merksem. Als er ergens anders een zwaar onweer is, kan ze worden verplaatst. We hebben ze in eigendom en dat blijft zo.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Wordt er op dit moment iets gepland om problemen in Hoboken te voorkomen ?

Minister Vera Dua : Ik heb slides bij die tijdens de hoorzitting werden getoond. Ze geven elke mogelijke maatregel weer en wanneer die zal worden toegepast. We kunnen daar kopieën van bezorgen.

De voorzitter : De heer Voorhamme heeft het woord.

De heer Robert Voorhamme : Ik heb genoteerd dat de afdeling Water bereid is om zich in een gemeenschappelijk optreden in te schakelen. Dat is absoluut noodzakelijk. De afdeling Water kan de technische aspecten coördineren. De techniek is één zaak, maar de communicatie is een andere zaak. Daarvoor is een permanente coördinatie nodig. Dat kan de stad alleen niet realiseren. We zullen afwachten wat de studies uitwijzen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Ann De Martelaer tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het behoud van holle wegen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw De Martelaer tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over het behoud van holle wegen.

Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mevrouw de minister, beste collega's, voor deze vraagstelling zal ik u even meenemen naar het Hageland. In het Hageland zijn we de trotse bezitters van vele holle wegen. Af en toe stellen zich daaromtrent ook problemen. Ik wilde één van deze problemen toch even voorleggen. In de gemeente Bekkevoort is onlangs een ware ravage aangericht doordat Inter-gas de leidingen dwars door de holle weg heeft aangebracht. Dat is recent gebeurd. Verleden jaar heeft de gemeente die waardevolle holle weg volledig volgekiept met resten van wegdek, stenen en allerlei andere zaken.

Ik heb toen een decreet gevonden waarin wordt bepaald wat er met betrekking tot het natuurbehoud en het natuurlijk milieu wel of niet mag gebeuren in holle wegen. Dat staat allemaal mooi op papier. Bovendien is deze holle weg, de Kerkhofweg, mee opgenomen in het plan van het Regionaal Landschap dat ook u erkent, mevrouw de minister.

Het betreft hier niet alleen de grote impact op de holle weg. We hebben in het Hageland en zeker in de streek van Diest ook heel wat problemen met

betrekking tot wateroverlast. Er zijn eigenlijk al heel veel financiële stimulansen gegeven om dit probleem op te lossen. De holle weg zorgde eigenlijk ten dele voor infiltratie omdat hij toch over wat gras en aarde-oppervlak beschikte. Die holle weg is bijna één kilometer lang. Nu kan hij er niet meer voor zorgen dat het water op een goede manier de grond indringt. We stellen immers onder aan de holle weg heel wat modderoverlast vast.

We zien ook dat er heel wat problemen rijzen wanneer een gemeentelijk milieubeleid moet worden gevoerd. Er is heel weinig overleg en het beleid is amper geïntegreerd. Schepenen leveren dienststatuten af zonder te wachten op advies van de bevoegde adviescommissies.

Mevrouw de minister, is er volgens u een inbreuk gepleegd en kan de gemeente die werken laten uitvoeren in waardevolle gebieden ? Kan het dat de gemeente adviezen negeert of zelfs niet vraagt ? Dacht u eraan om iets te doen waardoor dergelijke ravages in de toekomst kunnen worden voorkomen ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mevrouw De Martelaer, ik denk dat we hier vooral moeten terugvallen op het vegetatiebesluit om te oordelen of er al dan niet een fout is gebeurd. Volgens artikel 7 § 1 van het vegetatiebesluit is het wijzigen van holle wegen verboden. Dat verbod is algemeen in het hele Vlaams Gewest en geldt ongeacht de bestemming op het gewestplan. Dat is dus in elk geval duidelijk.

Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met artikel 11 van het vegetatiebesluit waarbij het verwijderen of beschadigen van houtachtige beplantingen op het talud van holle wegen vergunningsplichtig is in onder andere landschappelijk waardevolle agrarische gebieden.

In een aantal gevallen gelden dit verbod en deze vergunningsplicht niet : als er activiteiten worden uitgevoerd die in overeenstemming zijn met een regelmatige bouwvergunning die werd afgeleverd in toepassing van de wet op de ruimtelijke ordening na advies van de afdeling Natuur. In die zin is er nog altijd een advies nodig van de bevoegde diensten. Tevens moet er uitdrukkelijk voldaan zijn aan de zorgplicht opgelegd door artikel 14 van het natuurdecreet en aan de bepalingen van artikel 16 van het natuurdecreet inzake het tegengaan van vermijdbare schade vrijgesteld van voornoemde verbodsbepaling en vergunningsplicht. In de feiten komt het erop neer dat er bij de beoordeling van

Dua

vergunningen die een mogelijke schade zouden kunnen berokkenen, moet worden nagegaan of die zorgplicht volgens het decreet Natuurbehoud wel wordt gerespecteerd.

Iedere burger en overheid is er evenwel toe gehouden de zorgplicht van het natuurdecreet toe te passen. Bovendien moet de vergunningverlenende overheid erop toezien dat geen vermijdbare schade aan de natuur wordt toegebracht door het opleggen van voorwaarden of bijvoorbeeld door het weigeren van de vergunning of een toestemming.

Volgens de beschrijving van de werken in de Kerkhofweg te Bekkevoort denk ik wel dat er sprake is van een inbreuk. Vanuit mijn positie is het natuurlijk moeilijk te beoordelen door wie en waarom die inbreuk is begaan. Op het eerste zicht lijkt het toch dat de natuurbehoudsreglementering onvoldoende werd nageleefd.

Wat kan hieraan worden gedaan ? Bij het tot stand komen van het vegetatiebesluit heeft de wetgever ervoor gekozen een aantal verantwoordelijkheden toe te kennen aan de gemeenten. Dat is een heel belangrijk principe. De gemeenten zijn hieromtrent uitgebreid geïnformeerd. Indien blijkt dat de gemeenten niet of onvoldoende hun opdrachten inzake natuurbehoud uitvoeren of in gebreke blijven, kan de hogere overheid inderdaad ingrijpen.

De gesignaleerde inbreuk is inderdaad nogal merkwaardig omdat het Regionaal Landschap Noord-Hageland zeer veel inspanningen heeft geleverd inzake de bescherming van holle wegen. Begin 2000 ging het Plan Holle Weg van start. In dit kader werd een lijst opgemaakt van alle nog bestaande holle wegen in het werkingsgebied waartoe ook de gemeente Bekkevoort behoort. Het Regionaal Landschap heeft in het kader van dit project blijkbaar een folder 'Holle wegen, groene parels verzonden in het landschap' verspreid bij onder meer de negen gemeentebesturen.

Het Regionaal Landschap Noord-Hageland heeft ook overleg gepleegd met enkele gemeenten binnen zijn werkingsgebied waaronder Bekkevoort om een subsidiereglement voor kleine landschapselementen op te stellen. Ik rapporteer u dit omdat uiteindelijk Regionale Landschappen onder mijn bevoegdheid ressorteren en wij inderdaad moeten beoordelen of ze hun werk goed doen.

In dit verband kan ik u meedelen dat ook het Vlaams-Brabants Regionaal Landschap Dijleland

een hollewegenproject heeft. In 2000 heeft dit Regionaal Landschap een theoretische handleiding over holle wegen gepubliceerd. In enkele gemeenten is een uitgebreide inventarisatie opgemaakt van de holle wegen alsook van de aanwezige fauna en flora. Deze inventarisatie zal de basis leveren voor een aantal kleinere projecten die juist tot doel hebben dit te bewaren.

Ik kan dus alleen maar vaststellen dat via de Regionale Landschappen uitgebreid wordt gecommuniceerd met de gemeentebesturen over de functies en waarden van holle wegen. Bijkomende informatiecampagnes ten aanzien van gemeenten lijken mij vanuit mijn bevoegdheid ook niet noodzakelijk omdat het mijn visie is dat het tot de lokale overheidssfeer behoort en door die gebiedsgerichte werking moet worden opgenomen. In elk geval stel ik ook bij andere regio's vast dat er binnen bepaalde gemeenten een probleem is inzake de naleving van de zorgplicht.

Ik verwacht nogal veel van de nieuwe samenwerkingsovereenkomst met de gemeenten. Hierin worden het aspect natuur aan de ene kant en de handhaving aan de andere kant ook meer in de kijker geplaatst dan vroeger. Ik denk dat via die gemeentelijke milieuconvenant we misschien nog extra inspanningen moeten doen om de gemeenten erop te wijzen dat ze daar ook een grote verantwoordelijkheid dragen. Onze bos- en natuurwachters kunnen het bijna niet allemaal opvolgen. Daarvoor is ons personeel te beperkt en dat verstoort ook dikwijls de relatie met de gemeenten. Ik denk dus dat we de gemeentebesturen moeten responsabiliseren.

De voorzitter : Mevrouw De Martelaer heeft het woord.

Mevrouw Ann De Martelaer : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. De gemeenten moeten inderdaad verantwoordelijk worden gesteld want hier in deze concrete situatie wist de gemeente Bekkevoort heel goed hoe de holle weg moest worden onderhouden. Het Regionaal Landschap heeft een uitgebreide folder over alle holle wegen en gemeenten.

Het is dus ergens misgelopen op de administratieve weg. Men heeft niet de juiste of voldoende papieren ingevuld en men heeft ook niet de verantwoordelijkheid opgenomen om na te denken of dit werk kon worden uitgevoerd en wat daarvoor nodig was. Ik denk inderdaad dat uw aanzet heel belangrijk zal zijn in deze zaak.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de ingebrekestelling ten aanzien van de uitbreidingspolitiek van de Antwerpse haven door de Europese Commissie

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, over de ingebrekestelling ten aanzien van de uitbreidingspolitiek van de Antwerpse haven door de Europese Commissie.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, de brief van Europees Commissaris Wallström van 18 januari ligt ons allen vers in het geheugen. De brief had betrekking op de ingebrekestelling van de Belgische staat en dus ook van het Vlaams Gewest als verantwoordelijke overheid voor het havenuitbreidingsbeleid.

Mevrouw de minister, uit uw antwoord en uit dat van minister Stevaert op vragen om uitleg bleek dat de Vlaamse regering twee maanden de tijd had om, ik citeer minister Stevaert : ‘antwoord te geven op het rapport van de Europese Commissie van 18 januari met zowel inhoudelijke als procedurele bedenkingen. De verschillende administraties bekijken dit op dit moment.’

Op een vraag om uitleg van 22 februari antwoordde de minister Stevaert dat vanwege ‘het multidisciplinair karakter van de problematiek en de complexiteit van het dossier’ de vraag tot een verlenging van de termijn met twee maanden en met maximaal nog eens twee maanden, was ingediend. Bijgevolg moest er dus ten laatste op 18 mei een antwoord zijn bij de Europese Commissie. Het Vlaams Parlement werd evenwel niet ingelicht of deze termijn wel degelijk gerespecteerd is.

In de commissie voor Openbare Werken van 10 oktober jongstleden zei minister Stevaert dat een lijvig antwoord bij de Europese Commissie was ingediend. Hij zei : ‘Naar aanleiding van de ingebrekestelling van 18 januari 2001 betreffende de aanleg van het Verrebroek- en het Deurganckdok in de haven van Antwerpen heeft minister Dua namens

de regering op 11 mei een antwoordnota verstrekt aan de heer Van Daele, permanent vertegenwoordiger van België bij de Europese Unie. Dit document telt 65 bladzijden. Het eerste deel bestaat uit een uiteenzetting van de visie van de Vlaamse regering inzake het Linkerscheldeoevergebied. De regering voorziet in een cohabitatie van havenontwikkeling en natuurgebied, in functie van de plaatselijke fauna. Daarna wordt geantwoord op specifieke bezwaren. Deze antwoorden worden ondersteund door uitgebreid bewijsmateriaal. Omwille van de complexiteit van het dossier en het grote belang van deze zaak werd overleg gevraagd met de diensten van de Europese Commissie, teneinde het antwoord van de regering nader toe te lichten en eventueel aanvullend materiaal te verschaffen over de huidige stand van zaken.’

Mevrouw de minister, graag kreeg ik antwoord op volgende vragen. Klopt het dat de Vlaamse regering de Europese Commissie geantwoord heeft op 11 mei ? Kunnen de Vlaamse parlementsleden op de hoogte worden gebracht van de inhoud van het antwoord ? Heeft de Europese Commissie al gereageerd op het antwoord van de Vlaamse regering van 11 mei ? Klopt het dat de Vlaamse regering heeft gevraagd om het antwoord nader toe te lichten ? En zo ja, wat wenst de Vlaamse regering daarmee te bereiken en werd deze vraag reeds ingewilligd ?

De voorzitter : Minister Dua heeft het woord.

Minister Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, mijnheer De Cock, ik zal een vrij kort antwoord geven. Op 17 mei 2001 heeft de Permanente Vertegenwoordiging het antwoord namens het Vlaams Gewest doorgezonden aan het secretariaat-generaal van de Europese Commissie. Het antwoord werd in ontwerp opgesteld door een ambtelijke werkgroep van het departement Leefmilieu en Infrastructuur en werd besproken door een interkabinettenwerkgroep van de Vlaamse regering. Tot op heden is dit de enige wijze van communicatie met de Europese Commissie geweest naar aanleiding van de ingebrekestelling.

Ik moet u met een beetje spijt in het hart meedelen dat het in navolging van eerdere standpunten van leden van de Vlaamse regering en op uitdrukkelijk verzoek van onze juridische dienst, niet opportuun is om het volledige antwoord vrij te geven. Het gaat immers niet over een openbaar document, maar over een hangend juridisch geschil. Het is absoluut niet gebruikelijk om een dergelijk geschil in de openbaarheid te brengen. Ik heb vroeger reeds meegedeeld dat ik bereid was om een politieke sa-

Dua

menvatting van het verweer te maken. Ook over het dossier-Drogenbos kon ik niets meedelen, want van een rechtszaak mogen geen documenten publiek worden gemaakt.

De Europese Commissie heeft nog niet gereageerd op ons antwoord. Dat is niet echt verwonderlijk, want het gaat over een heel lijvig document, dat bovendien vergezeld is van een groot pak bijlagen. Ook het personeelstekort kan hiermee iets te maken hebben.

Het dossier zou normaal gezien tegen eind december 2001 rijp zijn voor een formele beslissing van de Commissie. Het is zo goed als zeker dat het dossier zal worden verschoven naar een vergadering in het voorjaar 2002, want er werden ondertussen bijkomende, nieuwe gegevens aan de Europese Commissie verstrekt.

In de antwoordbrief van 17 mei 2001 is inderdaad verzocht om, indien nodig, het lijvig antwoord mondeling te kunnen toelichten. Tot op heden is er geen vraag of signaal gekomen vanuit de Europese Commissie. De Vlaamse administratie heeft daarom een onderhoud gevraagd. Dat was zeker dringend, aangezien ondertussen nieuwe ontwikkelingen in het dossier konden worden gemeld. Er werd immers een nieuw milieueffectenrapport opgesteld, dat conform werd verklaard op 5 oktober 2001. Hierin werden de effecten op de beschermingszones en de natuurcompensaties, opgelegd door de habitatrichtlijn, veel beter beschreven en onderbouwd. Intussen was er ook sprake van een initiatief voor een voorstel van validatiedecreet voor het Deurganckdok.

De Europese Commissie is ingegaan op een verzoek om een ambtelijke delegatie te ontvangen. Op 26 oktober 2001 vond een informele informatievergadering plaats en werd voorzichtig gepolst naar een eerste reactie van de betrokken ambtenaren. Meer dan het uitwisselen van informatie, is er niet gebeurd, maar hierdoor zal de beslissing met een paar maanden worden uitgesteld.

Op 7 november 2001 heeft de Europese Commissie een mondelinge synthese van alle problemen naar voren gebracht op een bilaterale pakketvergadering.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de minister, ik begrijp dat u zich in een moeilijke positie bevindt en het document niet kunt vrijgeven. U moet immers aan de ene kant rekening houden met de parlementaire democratie die u hoog in het vaandel draagt, en aan de andere kant met een hangende juridische zaak. Ik neem aan dat u ons via de geëigende kanalen verder op de hoogte zult houden. Uw voorstel voor een bondige samenvatting is erg welkom.

Minister Vera Dua : Naar aanleiding van een vorige vraag heb ik een samenvatting reeds aan het commissiesecretariaat overgemaakt.

De voorzitter : De documenten werden reeds aan de leden bezorgd.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 13.29 uur.*
